

**Program usuwania azbestu
i wyrobów zawierających azbest
dla Gminy Krupski Młyn**

Krupski Młyn, kwiecień 2009 roku

Spis treści

I. Wprowadzenie	2
II. Cele i zadania programu	4
III. Szkodliwość azbestu dla zdrowia ludzkiego	6
IV. Stan prawny	10
V. Stan realizacji przepisów prawa	23
VI. Zasady postępowania z wyrobami zawierającymi azbest	32
VII. Uczestnicy programu	35
VIII. Zadania Samorządu Gminnego w zakresie usuwania azbestu	37
IX. Ilość i rozmieszczenie wyrobów zawierających azbest	38
X. Diagnoza stanu na terenie Gminy Krupski Młyn	41
XI. Program usuwania wyrobów zawierających azbest z budynków stanowiących własność osób fizycznych dla Gminy Krupski Młyn	44
XII. Harmonogram realizacji „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Krupski Młyn na lata 2009-2030”.	49
XIII. Finansowanie programu	51
XIV. Podsumowanie	53
XV. Załączniki	55

I. Wprowadzenie

Gmina Krupski Młyn od 2009 roku przystępuje do „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski” przyjętego przez Radę Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej 14 maja 2002 roku.

Program ten zakłada oczyszczenie do 2032 roku terytorium Polski z azbestu i usunięcie stosowanych od wielu lat wyrobów zawierających azbest.

Program nakłada na gminy następujące zadania:

1. Uwzględnienie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest w gminnych planach gospodarki odpadami.
2. Współpracę z lokalnymi mediami celem rozpowszechniania informacji dotyczących zagrożeń powodowanych przez azbest oraz wyroby z azbestem.
3. Przygotowywanie wykazów obiektów zawierających azbest oraz rejonów występującego narażenia na ekspozycję azbestu.

Azbest jest znany od kilku tysięcy lat, a szerokie zastosowanie uzyskał w ostatnich 100 latach. Służył on do produkcji wyrobów budowlanych, szczególnie płyt dachowych, elewacyjnych oraz rur. Trwałość płyt azbestowo - cementowych szacuje się na 30 lat, natomiast okres eksploatacji innych wyrobów jest z reguły krótszy. Korodujące wyroby zawierające azbest uwalniają pył azbestowy, który wnikając do organizmu wywołuje poważne choroby układu oddechowego. Dlatego władze samorządowe Krupskiego Młyna mając na uwadze zdrowie mieszkańców oraz prawo Unii Europejskiej podejmują działania w kierunku likwidacji tak niebezpiecznego odpadu, jakim jest azbest. Badania archeologiczne prowadzone w Finlandii dowiodły, iż azbest był już stosowany od ok. 4500 lat. W Europie Południowej znany jest od ponad 2500 lat. Zapiski w kronikach donoszą, że azbest od XV do XIX wieku dodawany był do różnych surowców w celu uzyskania, m.in., knotów do świec, niepalnego papieru, skóry, a także do wyrobów tekstylnych np. sukna na płaszcze żołnierskie.

Nazwa azbest nie określa konkretnego minerału, lecz dotyczy ogółu minerałów krzemianowych tworzących włókna. Przyjmuje się, że azbestami są włókniste odmiany minerałów występujące w przyrodzie w postaci wiązek włókien cechujących się nadzwyczajną wytrzymałością na rozciąganie, elastycznością i odpornością na działanie czynników chemicznych i fizycznych. Ze względu na swoje zalety takie jak: odporność na wysokie temperatury, działanie mrozu, kwasów, substancji żrących, a także elastyczność stosowany był szeroko od ponad 100 lat w około 3 tys. wyrobów przemysłowych. Dziś jednak wiadomo, że jest szkodliwy dla zdrowia. Dlatego produkcja oraz stosowanie

azbestu zostały zakazane, co reguluje Ustawa z dnia 19 czerwiec 1997r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. z dnia 28 sierpnia 1997 r. z póź. zm.). Szacuje się, że na terenie Polski znajduje się ponad 15,5 miliona ton wyrobów zawierających azbest. Ze względu na zagrożenie, jakie stwarzają powinny zostać usunięte ze wszystkich obiektów w kraju do końca 2032 roku.

W Polsce azbest najczęściej wykorzystywano do produkcji:

- pokryć dachów: eternit falisty i płaski,
- płyt elewacyjnych i balkonowych,
- rur do wykonywania instalacji wodociągowych, kanalizacyjnych i centralnego ogrzewania,
- sprzętów i hamulców do wind,
- różnych typów izolacji cieplnej, bojlerów, kotłów, wymienników ciepła, przewodów centralnego ogrzewania,
- ognioodpornych kocy azbestowych.

Azbest wykorzystywany był także między innymi przy produkcji sprzętu gospodarstwa domowego, np. kuchenek, piecyków elektrycznych i gazowych, opiekaczy, suszarek do włosów oraz siatek azbestowych. Surowca tego używano do produkcji farb, pokostów, klejów, smarów, płytek i wykładzin podłogowych. Pomimo szerokiego zastosowania praktycznego materiały zawierające azbest należą do substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla zdrowia ludzi i z tego powodu powinny podlegać sukcesywnej eliminacji. Odpady zawierające azbest należą do odpadów niebezpiecznych a gospodarka nimi wymaga prawidłowego podejścia oraz szczególnej kontroli.

II. Cele i zadania programu

Zgodnie z „Programem usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski” celem programu jest:

- spowodowanie oczyszczenia terytorium Polski z azbestu oraz usunięcie stosowanych od wielu lat wyrobów zawierających azbest,
- wyeliminowanie negatywnych skutków zdrowotnych u mieszkańców Polski spowodowanych azbestem oraz ustalenie koniecznych do tego uwarunkowań,
- spowodowanie sukcesywnej likwidacji oddziaływania azbestu na środowisko i doprowadzenie w określonym horyzoncie czasowym, do spełnienia wymogów ochrony środowiska,
- stworzenie odpowiednich warunków do wdrożenia przepisów prawnych oraz norm postępowania zgodnych z wyrobami zawierającymi azbest stosowanych w Unii Europejskiej.

Zadaniem programu jest określenie warunków sukcesywnego usuwania wyrobów zawierających azbest. Program podjęty przez Radę Ministrów zawiera informację o ilości wyrobów oraz rozmieszczeniu terytorialnym w Polsce, szacunkowe potrzeby finansowe na unieszkodliwienie azbestu, propozycje organizacji i monitoringu programu w układzie centralnym i terytorialnym.

Zgodnie z w/w Programem do zadań Gminy zalicza się:

- uwzględnienie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest w gminnych planach gospodarki odpadami,
- współpraca z lokalnymi mediami celem rozpowszechniania informacji dotyczących zagrożeń powodowanych przez azbest oraz wyroby z azbestu,
- przygotowanie wykazu obiektów zawierających azbest oraz rejonów występującego narażenia na ekspozycję azbestu,
- przygotowanie rocznych sprawozdań z realizacji programu. Gmina Krupski Młyn – na podstawie rządowego programu – opracowała własny „Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla Gminy Krupski Młyn”. Cele programu są podobne a skala obejmuje terytorium Gminy Krupski Młyn.

Osiągając ten cel Gmina Krupski Młyn wypełni zobowiązanie, jakie Polska złożyła Unii Europejskiej, deklarując oczyszczenie terenu państwa z azbestu i wyrobów go zawierających do 2032 roku. Gmina Krupski Młyn zakłada usunięcie azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy do 2030 roku.

Program zakłada realizację następujących zadań:

1. Inwentaryzacja i utworzenie bazy danych o lokalizacji istniejących wyrobów zawierających azbest.
2. Opracowanie mapy zagrożeń działania azbestu.
3. Edukacja mieszkańców w zakresie szkodliwości azbestu, obowiązków dotyczących postępowania z wyrobami zawierającymi azbest oraz sposobów bezpiecznego ich usuwania oraz unieszkodliwiania.
4. Mobilizowanie właścicieli budynków do usunięcia wyrobów zawierających azbest poprzez system pomocy edukacyjnej i finansowej.
5. Mobilizowanie właścicieli obiektów przemysłowych do usunięcia wyrobów zawierających azbest.
6. Odbiór odpadów azbestowych z nieruchomości osób fizycznych, wspólnot mieszkaniowych, jednostek budżetowych, zakładów budżetowych i innych.
7. Podjęcie działań w kierunku pozyskania funduszy ze źródeł zewnętrznych na realizację Programu.
8. Udzielanie pomocy finansowej osobom fizycznym, wspólnotom mieszkaniowym i innym właścicielom zasobów mieszkaniowych w usuwaniu odpadów zawierających azbest.
9. Przeznaczenie części środków finansowych z budżetu Gminy na realizację Programu.
10. Pomoc w poszukiwaniu źródeł finansowania osobom fizycznym, wspólnotom mieszkaniowym, innym właścicielom zasobów mieszkaniowych i przedsiębiorcom na wymianę pokryć dachowych i elewacji z azbestu.
11. Wymiana rur wodociągowo – kanalizacyjnych z azbestu.
12. Eliminacja możliwości powstawania „dzikich” wysypisk z odpadami zawierającymi azbest.
13. Bieżący monitoring realizacji Programu i okresowe raportowanie jego realizacji władzom samorządowym oraz mieszkańcom.
14. Okresowa weryfikacja i aktualizacja Programu.

III. Szkodliwość azbestu dla zdrowia ludzkiego

Chorobotwórcze działanie azbestu jest wynikiem wdychania włókien zawieszonych w powietrzu. Ryzyko wynikające dla zdrowia z wchłaniania pyłu drogą pokarmową jest znikome.

Biologiczna agresywność pyłu azbestu jest związana ze stopniem penetracji i ilością włókien w dolnej części układu oddechowego. Proces ten zależy od fizycznych i aerodynamicznych cech włókien. Szczególne znaczenie ma średnica poszczególnych włókien, długość odgrywa mniejszą rolę. Największe zagrożenie dla organizmu ludzkiego stwarzają włókna, które przenikają do pęcherzyków płucnych, tzw. włókna respirabilne. Są to włókna o średnicy mniejszej niż 3 μm długości powyżej 5 μm . Włókna cienkie o średnicy poniżej 3 μm przenoszone są łatwiej i odkładają się w końcowych odcinkach dróg oddechowych, podczas, gdy włókna grube, o średnicy powyżej 5 μm , zatrzymują się w górnej części układu oddechowego. Skręcone włókna chryzotylu o dużej średnicy mają tendencje do zatrzymywania się wyżej niż igłowate włókna azbestów amfibolowych, z łatwością przenikające do obrzeży płuca.

Wyniki dotychczasowych badań wskazują, że zatrzymywanie chryzotylu w górnych drogach układu oddechowego jest bardziej prawdopodobne, niż zatrzymywanie amfiboli. Usuwanie zaś chryzotylu z płuc jest również bardziej skuteczne, a więc retencja amfiboli w płucach jest większa. Na występowanie i typ patologii wpływa rodzaj azbestu, wymiary tworzących go włókien oraz stężenie włókien i czas trwania narażenia, a więc kumulowana dawka pyłu azbestu w ciągu życia osobniczego, określana iloczynem średniego stężenia pyłu i czasu trwania ekspozycji oraz efektywność biologicznych mechanizmów oczyszczania układu oddechowego.

Cechą szczególną azbestu jest to, że włókna gromadzą się i pozostają w tkance płucnej w ciągu całego życia powodując po wielu, czasem kilkudziesięciu, latach zmiany chorobowe.

Pojawianie się patologii będących następstwem ekspozycji na pył azbestu jest zależne od rodzaju ekspozycji. W narażeniu na pył azbestu wyróżnia się ekspozycję zawodową, parazawodową, domową i środowiskową. Różnią się one w sposób istotny wielkością stężeń włókien, ich rozmiarami, długością trwania narażenia, a co za tym idzie skutkami dla zdrowia i wielkością ryzyka wystąpienia określonych nowotworów złośliwych.

Narażenie zawodowe na pył azbestu może być przyczyną pylicy azbestowej (azbestozy), łagodnych zmian opłucnowych, raka płuca i międzybłoniaków.

W ekspozycji parazawodowej i środowiskowej na pył azbestu praktycznie głównym

skutkiem, który należy brać pod uwagę jest międzybłoniak opłucnej. W zależności od poziomu ekspozycji obserwowany jest wzrost ryzyka raka płuca.

Doniesienia kliniczne i epidemiologiczne sugerują, że z azbestem może być również związane występowanie innych nowotworów: krtani, żołądka i jelit, trzustki, jajnika oraz chłoniaków. Jednak zwiększenie ryzyka w tych grupach nowotworów nie jest wystarczająco pewna, ze względu na rozbieżność wyników w różnych badaniach można je określać jedynie jako prawdopodobne.

Długie okresy między pierwszym narażeniem a pojawieniem się patologii zwłaszcza nowotworów - oznaczają, że aktualnie wykrywane skutki odnoszą się do ekspozycji na pył azbestu mającej miejsce 20–40 lat temu.

Azbestoza, czyli śródmiąższowe zwłóknienie tkanki płucnej z obecnością ciałek lub włókien azbestowych jest główną patologią zawodową pracowników zakładów przetwórstwa surowca. Pierwsze doniesienia o szkodliwym wpływie pyłu azbestu na układ oddechowy przypadają na lata 20-30-te ubiegłego wieku i pochodzą z Anglii. Ciężkość azbestozy zależy zarówno od kumulowanej dawki włókien azbestu, jak i okresu, jaki upłynął od pierwszego narażenia. Procesy zwłóknieniowe przebiegają stosunkowo wolno - rzadko objawy kliniczne pojawiają się w okresie krótszym od 10 lat. Włókna azbestowe mogą zalegać w tkance płucnej przez długi okres i proces zwłóknieniowy może się ujawnić po wielu latach od ustania narażenia. Azbestozy nie stwierdza się w warunkach narażeń komunalnych. Stężenia włókien azbestu występujące na stanowiskach pracy są 500-1000 razy wyższe od stężeń odnotowywanych w środowisku. W przeszłości różnice były znacznie większe, a stężenia w zakładach przetwórstwa azbestu wynosiły ponad 100 tys. włókien/dm³. Powszechnie uznawana jest teza, że pylica azbestowa istotnie zwiększa ryzyko wystąpienia raka płuca.

Rozpoznawanie azbestozy, szczególnie jej wczesnych stadiów, stwarza znaczne trudności ze względu na brak swoistości objawów klinicznych choroby, zarówno subiektywnych jak i objawów przedmiotowych oraz zmian radiologicznych.

Największą wartość rozpoznawczą mają zmiany radiologiczne płuc, które charakteryzują się zróżnicowanym stopniem zaawansowania i różną dynamiką.

Zmiany opłucnowe spowodowane pyłem azbestu mogą występować pod postacią blaszek, zgrubień i odczynów wysiękowych. Łagodne zmiany opłucnowe nie mają większego znaczenia klinicznego. Zgrubienia opłucnej zwykle towarzyszą procesom zwłóknienia sąsiadującej tkanki płucnej.

Skutkiem zdrowotnym narażenia na azbest jest rak płuca i międzybłoniak opłucnej lub otrzewnej. Nowotwory te rozwijają się gwałtownie i charakteryzują się krótką przeżywalnością.

Rak płuca jest najpowszechniejszym nowotworem złośliwym powodowanym przez azbest. Powiązanie między zawodową ekspozycją na pył azbestu a występowaniem raka płuca po raz pierwszy zostało zasygnalizowane równocześnie przez Lyncha i Smitha w Stanach Zjednoczonych oraz Gloyne'a w Wielkiej Brytanii w 1935 roku, tj. około 50 lat po zastosowaniu azbestu na skalę przemysłową. Nowotwory płuca powodowane przez azbest pod względem klinicznym i patomorfologicznym nie różnią się od nowotworów występujących spontanicznie w populacji generalnej.

Istnieją dostateczne dowody epidemiologiczne pozwalające stwierdzić, że wszystkie typy azbestu powodują raka płuca. Zagrożenie wystąpieniem raka płuca w badanych populacjach zawodowo narażonych na pył azbestu wykazuje duże zróżnicowanie w zależności od typu włókna, technologii przetwórstwa, zawartości włókien respirabilnych w pyłe, średnicy, długości, kształtu włókna, stężenia pyłu, liczby lat pracy w warunkach narażenia i ogólnej dawki pyłu.

Obecnie niemożliwe jest oddzielenie przypadków raka płuca spowodowanych paleniem od przypadków spowodowanych narażeniem na azbest. Nowotwory te, jeśli chodzi o postać histopatologiczną, są takie same.

Badania wystąpienia raka płuca w zależności od palenia papierosów i narażenia na azbest wykazały synergizm działania obu tych czynników jednocześnie. Ryzyko wystąpienia raka płuca u osób narażonych na azbest nigdy niepalących jest 5-krotnie wyższe, a u palących 50-krotnie wyższe w porównaniu z osobami nie narażonymi i niepalącymi.

Międzybłoniak opłucnej, rzadko występujący nowotwór złośliwy - jest przedmiotem znacznego zainteresowania ze względu na udowodniony związek przyczynowy z ekspozycją na pył azbestu zarówno zawodową jak i środowiskową. Pierwsze doniesienie Wagnera (1960), wykazujące endemiczne występowanie międzybłoniaka opłucnej wśród mieszkańców w rejonie kopalń krokidolitu w obecnej Republice Południowej Afryki, spowodowało znaczny wzrost zainteresowania tym nowotworem i podejmowanie badań dotyczących tego problemu. Międzybłoniaki opłucnej charakteryzuje się wysoką śmiertelnością oraz krótką przeżywalnością wynoszącą około półtora roku od momentu wystąpienia najczęstszych objawów klinicznych w postaci

trudności oddechowych, bólów w klatce piersiowej, kaszlu, wysięku w jamie opłucnej. Wykrycie związku przyczynowego między występowaniem międzybłoniaka opłucnej i ekspozycją na pył azbestu, ze względu na rozpowszechnienie i różnorodne zastosowanie tego surowca i jego wyrobów, spowodowało znaczne społeczne zaniepokojenie skutkami ekspozycji środowiskowej.

Rozpatrując zagrożenie zdrowia mieszkańców w kontekście zanieczyszczenia środowiska azbestem należy zwrócić uwagę na cechy szczególne azbestu jako czynnika szkodliwego w środowisku, a mianowicie:

1. praktyczną niezniszczalność włókien azbestu,
2. uwalnianie się elementarnych włókien z materiałów zawierających azbest w miarę ich degradacji,
3. rozproszenie źródeł emisji pyłu azbestu do powietrza związane z powszechnością stosowania wyrobów zawierających azbest.

IV. Obowiązujące w Polsce akty prawne dotyczące azbestu oraz ochrony przed jego szkodliwością, wraz z krótkim opisem.

A. Ustawy:

1. Ustawa z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (tj. Dz. U. Nr 3, poz. 20, z 2004 r.) Ustawa weszła w życie od 28 września 1997 roku. Zakazuje ona wprowadzania na polski obszar celny azbestu, wyrobów zawierających azbest, produkcji wyrobów zawierających azbest oraz obrotu azbestem i wyrobami zawierającymi ten surowiec. Zgodnie z ustawą produkcja płyt azbestowo-cementowych została zakończona we wszystkich zakładach do 28 września 1998 r., a z dniem 28 marca 1999 r. nastąpił zakaz obrotu tymi płytami. Wyjątek stanowi tylko azbest i wyroby zawierające azbest dopuszczone do produkcji lub do wprowadzenia na polski obszar celny spośród wyrobów określonych w załączniku nr 1 do ustawy. Wykaz tych wyrobów określa corocznie Minister właściwy do spraw gospodarki w drodze rozporządzenia. Wymieniona ustawa praktycznie zamknęła okres stosowania wyrobów zawierających azbest w Polsce, pozostaje natomiast problem sukcesywnego usuwania zużytych wyrobów w sposób nie zagrażający zdrowiu ludzi i zanieczyszczeniu środowiska. Ustawa porządkuje również zagadnienia związane z opieką zdrowotną pracowników, którzy mieli kontakt z azbestem.
2. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. Nr 39, poz. 251, z 2007 r. ze zm.). Ustawa określa zasady postępowania z odpadami, w sposób zapewniający ochronę życia i zdrowia ludzi oraz ochronę środowiska zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, a w szczególności zasady zapobiegania powstawaniu odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko, a także odzysku lub unieszkodliwiania odpadów. W ustawie określone są obowiązki wytwórców i posiadaczy odpadów, w tym odpadów niebezpiecznych. Ustawa reguluje całokształt spraw administracyjnych, związanych z postępowaniem przy zbieraniu,

transportie, odzysku i unieszkodliwianiu, w tym składowaniu odpadów, a także wymagań technicznych i organizacyjnych dotyczących składowisk odpadów. Ustawa wprowadza obowiązek opracowania planów gospodarki odpadami na szczeblu krajowym, wojewódzkim, powiatowym i gminnym. Zgodnie z art. 31 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o wprowadzeniu ustawy – Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz zmianie niektórych ustaw, krajowy plan gospodarki odpadami został przyjęty pod koniec 2001 roku. Art. 10, ust. 4 tej samej ustawy stanowi, że wojewódzkie, powiatowe i gminne programy ochrony środowiska, zawierające plany gospodarki odpadami mają być uchwalone przez odpowiednie organy w następujących terminach:

- programy wojewódzkie – do 30 czerwca 2003 r. – uchwalane przez sejmiki województw,
- programy powiatowe – do 31 grudnia 2003 r. - uchwalane przez rady powiatów,
- programy gminne – do 30 czerwca 2004 r. - uchwalane przez rady gmin.

3. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (tekst jednolity Dz. U. z 2006 r. Nr 156, poz. 1118) Wśród wielu przepisów znajduje się zapis mający zastosowanie w przypadkach występowania azbestu. Art. 30 ust. 3 stanowi: właściwy organ może nałożyć, w drodze decyzji, obowiązek uzyskania pozwolenia na wykonanie określonego obiektu lub robót budowlanych, objętych obowiązkiem zgłoszenia, o którym mowa w ust. 1 tego art. jeżeli ich realizacja może naruszyć ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub spowodować:

- zagrożenie bezpieczeństwa ludzi lub mienia
- pogorszenie stanu środowiska lub stanu zachowania zabytków,
- pogorszenie warunków zdrowotno-sanitarnych,
- wprowadzenie, utrwalenie bądź zwiększenie ograniczeń lub uciążliwości dla terenów sąsiednich.

4. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 25, poz. 150 z 2008 r., z t.j.) Ustawa określa zasady ochrony środowiska

oraz warunki korzystania z jego zasobów, z uwzględnieniem wymagań zrównoważonego rozwoju. Ustawa zawiera szereg istotnych i ważnych postanowień dotyczących m.in.:

- państwowego monitoringu środowiska, jako systemu pomiarów, ocen i prognoz stanu środowiska oraz gromadzenia, przetwarzania i rozpowszechniania informacji o środowisku,
- opracowania prognoz oddziaływania na środowisko, w tym gospodarki odpadami, a także programów wojewódzkich, zmierzających do przestrzegania standardów jakości środowiska,
- ochrony powietrza przed zanieczyszczeniem, sposobu postępowania z substancjami stwarzającymi szczególne zagrożenie dla środowiska,
- kar i odpowiedzialności za nieprzestrzeganie zasad i przepisów dotyczących ochrony środowiska,
- konieczności oznaczenia instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest oraz miejsc, w których on się znajduje.

5. Ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. o wprowadzeniu ustawy – Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz zmianie niektórych ustaw (Dz.U. Nr 100, poz. 1085, z późn. zm.). Ustawa reguluje tryb postępowania oraz obowiązki podmiotów określanych ustawą. W art. 54 ustawa odnosi się do odpowiednich zapisów ustawy z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest. Ustawa udziela delegacji ministrowi właściwemu do spraw gospodarki, do określenia w drodze rozporządzenia w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych, ministrem właściwym do spraw transportu oraz ministrem właściwym do spraw środowiska – sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest.

6. Ustawa z dnia 11 stycznia 2001 r. o substancjach i preparatach chemicznych (Dz. U. Nr 11, poz. 84, z późn. zm.). Ustawa reguluje – na gruncie prawa europejskiego – problematykę dotyczącą substancji i preparatów chemicznych, w tym niebezpiecznych. Ustawa określa warunki, zakazy lub ograniczenia produkcji, wprowadzania do obrotu lub

stosowania substancji i preparatów chemicznych, w celu ochrony przed szkodliwym wpływem tych substancji i preparatów na zdrowie człowieka lub na środowisko. Zgodnie z ustawą tworzy się urząd Inspektora do Spraw Substancji i Preparatów Chemicznych.

7. Ustawa z dnia 28 października 2002 r. o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych (Dz. U. Nr 199, poz. 1671). Ustawa określa zasady przewozu drogowego towarów niebezpiecznych, wymagania w stosunku do kierowców i innych osób wykonujących czynności związane z tym przewozem oraz organy właściwe do sprawowania nadzoru i kontroli w tych sprawach. Przy przewozach materiałów niebezpiecznych w kraju obowiązują przepisy zawarte w załącznikach A i B do Umowy europejskiej dotyczącej międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR) – Jednolity tekst Umowy ADR (Dz. U. Nr 30, poz. 287, z 1999 r.). Przepisy umowy ADR oraz ustawy określają warunki załadunku i wyładunku oraz przewozu odpadów niebezpiecznych na składowisko. Pojazdy powinny być zaopatrzone w świadectwo dopuszczenia pojazdu do przewozu materiałów niebezpiecznych wydane przez upoważnioną stację kontroli pojazdów, zaś kierowcy pojazdów winni być przeszkoleni w zakresie przewozu towarów niebezpiecznych.
8. Ustawa z dnia 19 grudnia 2002 r. o zmianie ustawy o odpadach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Z 2003 r. Nr 7, poz. 78). Artykuł 6 ustawy nadaje nowe brzmienie (nowelizuje) art. 4 ustawy z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest. Zgodnie z tym art. opracowywany jest projekt rozporządzenia Ministra GPiPS.

B. Rozporządzenia:

1. Zarządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 12 marca 1996 r. w sprawie dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia, wydzielonych przez materiały budowlane, urządzenia i elementy wyposażenia w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi (M.P. Nr 19, poz. 231). Określa jako niedopuszczalny dodatek azbestu

w materiałach budowlanych, z terminem obowiązywania od dnia 1 stycznia 1997 r.

2. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 6 stycznia 2003 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie czynników rakotwórczych w środowisku pracy oraz nadzoru nad stanem zdrowia pracowników zawodowo narażonych na te czynniki (Dz.U. Nr 36, poz. 314 z 2003 r.). Określa azbest (aktynolit, amozyt, antiofilit, chryzotyl, krokidolit, tremolit) o numerze CAS 1332-21-4 jako czynnik rakotwórczy dla ludzi. Szczegółowo określono również obowiązki pracodawcy w zakresie rejestru czynników rakotwórczych, stosowania środków zapobiegawczych, informowania pracowników o zagrożeniach dla zdrowia, przeszkolenia pracowników oraz obowiązki lekarza sprawującego profilaktyczną opiekę zdrowotną nad pracownikiem.
3. Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz.U. Nr 71, poz. 649 z 2004 r.). Rozporządzenie nakłada na właścicieli lub zarządców obiektów budowlanych obowiązek dokonania przeglądu technicznego wyrobów zawierających azbest zgodnie z załącznikiem nr 1 do rozporządzenia. Jeden egzemplarz „oceny” należało złożyć do terenowego organu nadzoru budowlanego w terminie do 31 marca 1999 r., co miało na celu dokonanie inwentaryzacji wyrobów wymagających usunięcia w danym rejonie w określonym przedziale czasowym. Wszystkie wyroby posiadające gęstość objętościową mniejszą niż 1000 kg/m³ oraz zużyte wyroby o gęstości większej niż 1000 kg/m³ (azbestowo-cementowe) powinny być usunięte na koszt właściciela. W rozporządzeniu określono zasady usuwania tych wyrobów, sposób pakowania i oznakowania powstałych odpadów zawierających azbest do przewiezienia na miejsce składowania. Wykonawca prac polegających na usunięciu wyrobów zawierających azbest z obiektów i urządzeń budowlanych o łącznej powierzchni ponad 500m² obowiązany jest do wykazania braku zanieczyszczenia azbestem miejsc wykonywania robót, przez przedstawienie wyników pomiarów stężeń pyłów azbestu. Ministerstwo Gospodarki, Pracy i Polityki Socjalnej przygotowuje nowelizację tego rozporządzenia.

4. Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 14 października 2005 r. w sprawie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest oraz programu szkolenia w zakresie bezpiecznego użytkowania takich wyrobów (Dz. U. Nr 216, poz. 1824). Określa obowiązki pracodawcy zatrudniającego pracowników przy usuwaniu wyrobów zawierających azbest. Pracodawca obowiązany jest stosować środki ochrony pracowników przed szkodliwym działaniem pyłu zawierającego azbest, a przed przystąpieniem do prac sporządzić ich szczegółowy plan. Pracownicy zatrudnieni przy pracach w kontakcie z azbestem, pracodawcy i osoby kierujące takimi pracami powinni być przeszkoleni w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy zgodnie z programem określonym w załączniku nr 2 do rozporządzenia. Przedmiotowe rozporządzenie jest nowelizowane.

5. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206). Zamieszcza rodzaje odpadów zawierających azbest na liście odpadów niebezpiecznych w wymienionych niżej grupach i podgrupach z przypisanym kodem klasyfikacyjnym:

06 07 01* - odpady azbestowe z elektrolizy

06 13 04* - odpady z przetwarzania azbestu

10 11 81* - odpady zawierające azbest (z hutnictwa szkła)

10 13 09* - odpady zawierające azbest z produkcji elementów cementowo-azbestowych

15 01 11* - opakowania z metali zawierające niebezpieczne, porowate elementy wzmocnienia konstrukcyjnego (np. azbest) włącznie z pustymi pojemnikami ciśnieniowymi

16 01 11* - okładziny hamulcowe zawierające azbest

16 02 12* - zużyte urządzenia zawierające azbest

17 06 01* - materiały izolacyjne zawierające azbest

17 06 05* - materiały konstrukcyjne zawierające azbest

UWAGA: gwiazdka oznacza odpady niebezpieczne

6. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 grudnia 2001 r. w sprawie wzorów dokumentów stosowanych na potrzeby ewidencji odpadów (Dz. U. Nr 152, poz. 1736). Określa wzory dokumentów stosowanych do prowadzenia ilościowej i jakościowej ewidencji odpadów celem zapewnienia kontroli ich przemieszczania. Do prowadzonej ewidencji odpadów obowiązani są posiadacze odpadów, w tym także wytwórcy odpadów. Ewidencje odpadów prowadzi się za pomocą dwóch dokumentów: karty ewidencji odpadów oraz karty przekazania odpadów. Karta przekazania odpadu wypełniana jest w dwóch egzemplarzach przez posiadacza przekazującego odpady na rzecz innego posiadacza odpadów. Posiadacz odpadów, który odpady przejmuje (np. zarządzający składowiskiem odpadów) zobowiązany jest do potwierdzenia na karcie przekazania odpadu fakt przyjęcia odpadu. Karty informacyjne służą do naliczania opłat za umieszczenie w danym roku odpadów na składowisku wnoszonych na rachunek dystrybucyjny urzędu marszałkowskiego właściwego ze względu na miejsce składowania odpadów.
7. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 grudnia 2001 r. w sprawie zakresu informacji oraz wzorów formularzy służących do sporządzania i przekazywania zbiorczych zestawień danych (Dz. U. Nr 152, poz. 1737). Określa zakres informacji dotyczących składu i właściwości komunalnych osadów ściekowych oraz wzory formularzy do sporządzania i przekazywania zbiorczego zestawienia odpowiednich danych.
8. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 29 listopada 2002 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. Nr 217, poz. 1833). Określa najwyższe dopuszczalne stężenia w środowisku pracy pyłów zawierających azbest:
 - a) pyły zawierające azbest chryzotyl - 1,0 mg/m³
 - włókna respirabilne - 0,2 włókien w cm³
 - b) pyły zawierające azbest krokidolit - 0,5 mg/ m³
 - włókna respirabilne - 0,2 włókien w cm³

9. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie zakresu i sposobu stosowania przepisów o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych (Dz.U. Nr 236, poz. 1986). Przepisy o przewozie drogowym materiałów niebezpiecznych stosuje się odpowiednio do transportu odpadów niebezpiecznych spełniających określone w tych przepisach kryteria klasyfikacyjne dla zaliczenia ich do jednej z klas towarów niebezpiecznych. Przy przewozach materiałów niebezpiecznych w kraju obowiązują przepisy zawarte w załącznikach A i B do Umowy europejskiej dotyczącej międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR) - Jednolity tekst Umowy ADR (Dz. U. Nr 30, poz. 287, z 1999 r.). Odpady zawierające azbest pochodzące z budowy, remontu i demontażu obiektów budowlanych oraz odpady izolacyjne zawierające azbest zgodnie z ADR zaliczone zostały do klasy 9 – różne materiały i przedmioty niebezpieczne, z czego wynikają określone wymagania przy ich transporcie. Posiadacz odpadów zawierających azbest, który prowadzi działalność w zakresie zbierania lub transportu odpadów, obowiązany jest do uzyskania zezwolenia na prowadzenie tej działalności. Zgodnie z ustawą o odpadach zezwolenie wydaje, w drodze decyzji starosta, właściwy ze względu na miejsce siedziby lub zamieszkania posiadacza odpadów. Transportujący odpady niebezpieczne obowiązany jest do posiadania karty ewidencji odpadu, dokumentu obrotu odpadami niebezpiecznymi i dokumentu przewozowego materiałów niebezpiecznych według wymagań ADR.

10. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie świadectwa dopuszczenia pojazdu do przewozu niektórych towarów niebezpiecznych (Dz. U. Nr 237, poz. 2011). Określa szczegółowe warunki i tryb wydawania świadectwa dopuszczenia pojazdów do przewozu towarów niebezpiecznych, jego wzór i sposób wypełnienia.

11. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 października 2008 r. w sprawie opłat za korzystanie ze środowiska (Dz. U. Nr 196, poz. 1217).

Rozporządzenie ustala jednostkowe stawki za umieszczenie odpadów zawierających azbest na składowisku. Od 1 stycznia 2009 są to następujące opłaty za 1 tonę odpadów:

06 07 01* - odpady azbestu z elektrolizy	45,91 zł/t
06 13 04* - odpady z przetwarzania azbestu	45,91 zł/t
10 11 81* - odpady zawierające azbest	45,91 zł/t
10 13 09* - odpady zawierające azbest z produkcji elementów azbestowo-cementowych	45,91 zł/t
10 13 10* - odpady zawierające azbest z produkcji elementów azbestowo-cementowych inne niż wymienione w 10 13 09*	47,98 zł/t
15 01 11* - opakowania z metali zawierające Niebezpieczne porowate elementy wzmocnienia konstrukcyjnego (np. azbest) włącznie z pustymi pojemnikami ciśnieniowymi	45,91 zł/t
16 01 11* - okładziny hamulcowe zawierające azbest	45,91 zł/t
16 02 12* - zużyte urządzenia zawierające wolny azbest	45,91 zł/t

12. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2002 r. w sprawie sposobu przedkładania wojewodzie informacji o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska (Dz. U. Nr 175, poz. 1439). Określa terminy, sposoby przedkładania wojewodzie przez organa władz samorządowych informacji o rodzaju, ilości i miejscu występowania azbestu oraz wyrobów zawierających azbest.

13. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 23 czerwca 2003 r. w sprawie informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia (Dz. U. Nr 120, poz. 1126). Określa zakres i formę informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony zdrowia, planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia (zwanego "planem bioz") oraz szczegółowy zakres rodzajów robót budowlanych, stwarzających zagrożenia bezpieczeństwa i zdrowia ludzi (wyroby zawierające azbest).

14. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 grudnia 2002 r. w sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu (Dz. U z 2003 r. Nr 1, poz. 12). Wartość odniesienia dla azbestu (włókna na m³) wynosi uśredniona 2350 µg/m³ w ciągu godziny i 250 µg/ m³ dla roku kalendarzowego.

15. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2002 r. w sprawie zakresu, czasu i sposobu oraz warunków prowadzenia monitoringu składowisk odpadów (Dz.U. Nr 220, poz. 1858). Przepisy rozporządzenia nie stosuje się do składowiska odpadów materiałów izolacyjnych oraz konstrukcyjnych zawierających azbest oraz składowiska odpadów obojętnych.

16. Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 30 października 2002 r. w sprawie rodzajów odpadów, które mogą być składowane w sposób nieselektywny (Dz. U. Nr 191, poz. 1595). W sposób nieselektywny mogą być składowane odpady:

Grupy **17 06 01*** - materiały izolacyjne zawierające azbest

Grupy **17 06 05*** - materiały konstrukcyjne zawierające azbest

Oznacza to, że odpady obu grup mogą być składowane wspólnie, na tym samym składowisku odpadów niebezpiecznych zawierających azbest. Natomiast nie wolno tych odpadów mieszać i składować z innymi odpadami niebezpiecznymi.

17. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 marca 2003 r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących lokalizacji, budowy, eksploatacji i zamknięcia, jakim powinny odpowiadać poszczególne typy składowisk odpadów (Dz. U. Nr 61, poz. 549). Określa m.in. wymagania dotyczące składowania dla odpadów zawierających azbest, wymienionych w katalogu odpadów oznaczonych kodami: 17 06 01* i 17 06.05*.

C. Programy:

1. Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski – przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 14 maja 2002 r. Określa główne kierunki działania w okresie 30-u lat, potrzebne środki na realizację "Programu...", a także podaje szacunkowe ilości wyrobów zawierających azbest w całym kraju oraz poszczególnych województwach.

D. Wyszczególnienie aktów prawnych dotyczących problematyki azbestu w Unii Europejskiej:

1. Konwencja Nr 162 Konferencji Ogólnej Międzynarodowej Organizacji Pracy z dnia 24 czerwca 1986 r. dotycząca bezpieczeństwa w stosowaniu azbestu.
2. Zalecenia Międzynarodowej Organizacji Pracy Nr 172 z dnia 24 czerwca 1986 r. dotyczące ochrony pracowników przed działaniem azbestu.
3. Dyrektywa Rady Nr 80/1107/EWG z dnia 27 listopada 1980 r. w sprawie ochrony osób narażonych na ekspozycję szkodliwych substancji (ze zmianami wynikającymi z dyrektywy Nr 91/322/EWG z dnia 29 maja 1991 r.).
4. Dyrektywa Rady Nr 83/477/EWG z dnia 19 września 1983 r. o ochronie pracowników przed zagrożeniem związanym z narażeniem na działanie azbestu w pracy (znowel. Dyrektywą Rady Nr 91/382/EWG).
5. Dyrektywa Rady Nr 90/394/EWG z dnia 28 czerwca 1990 r. w sprawie ochrony pracowników przed narażeniem na z czynniki rakotwórcze w Środowisku pracy (znowelizowana Dyrektywą Rady Nr 99/38/WE).
6. Dyrektywa Rady Nr 91/382/EWG z dnia 25 czerwca 1991 r. o dopuszczalnym stężeniu włókien azbestu (uzupełnienie do Dyrektywy Nr 83/477/EWG).
7. Dyrektywa Rady Nr 94/33/EWG z dnia 22 czerwca 1994 r. w sprawie ochrony młodocianych w miejscu pracy.
8. Dyrektywa Rady Nr 75/442/EWG z dnia 15 lipca 1975 r. w sprawie odpadów.
9. Dyrektywa Rady Nr 76/769/EWG z dnia 27 lipca 1976 r. w sprawie zasad prawa, przepisów i środków administracyjnych krajów członkowskich

Wspólnoty Europejskie, jak również odnoszących się do ograniczeń w zakresie handlu i stosowania substancji niebezpiecznych.

10. Dyrektywa Rady Nr 83/478/EWG z dnia 19 września 1983 r. w sprawie ujednoczenia ustawodawstwa, przepisów i postanowień krajów członkowskich.
11. Dyrektywa Rady Nr 85/610/EWG z dnia 20 grudnia 1985 r. jako uzupełnienie do Dyrektywy Nr 76/769/EWG.
12. Dyrektywa Rady Nr 89/391/EWG a dnia 12 czerwca 1987 r. o ochronie bezpieczeństwa i higieny w miejscu pracy.
13. Dyrektywa Rady Nr 87/217/EWG z dnia 19 marca 1987 r. w sprawie zapobiegania i zmniejszania zanieczyszczenia środowiska azbestem.
14. Dyrektywa Rady Nr 89/106/EWG z dnia 21 grudnia 1988 r. w sprawie zbliżania ustawodawstwa, przepisów i postanowień administracyjnych krajów członkowskich, dotyczących produktów budowlanych.
15. Dyrektywa Rady Nr 91/659/EWG z dnia 3 grudnia 1991 r. w sprawie zbliżania ustawodawstwa, przepisów i postanowień administracyjnych krajów członkowskich, dotyczących wprowadzania ograniczeń w zakresie rozprowadzania na rynku i stosowania niebezpiecznych substancji i wyrobów technicznego zastosowania.
16. Dyrektywa Rady Nr 84/360/EWG z dnia 28 czerwca 1984 r. w sprawie zanieczyszczeń środowiska przez zakłady przemysłowe.
17. Dyrektywa Rady Nr 98/24/WE z dnia 7 kwietnia 1998 r. w sprawie ochrony zdrowia i bezpieczeństwa pracowników przed niebezpieczeństwem związanym ze środkami chemicznymi w miejscu pracy.
18. Dyrektywa Rady 99/31/WE z dnia 26 kwietnia 1999 r. w sprawie składowania odpadów.
19. Dyrektywa Rady 91/689/WE z dnia 12 grudnia 1991 r. w sprawie odpadów niebezpiecznych.
20. Rozporządzenie Rady 259/93 z dnia 1 lutego 1993 r. w sprawie nadzoru i kontroli przesyłania odpadów w obrębie Wspólnoty, do Wspólnoty i poza jej obszar.

21. Dyrektywa Rady 97/11/WE z dnia 3 marca 1997 r. nowelizująca Dyrektywę 85/337/EWG; w sprawie oceny oddziaływania niektórych publicznych i prywatnych przedsięwzięć na środowisko.
22. Dyrektywa Rady 96/61/WE z dnia 24 września 1996 r. w sprawie zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i kontroli.
23. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny skutków oddziaływania na środowisku niektórych planów i programów.
24. Dyrektywa Rady 91/692/WE z dnia 23 grudnia 1991 r. w sprawie normalizacji i racjonalizacji sprawozdań dotyczących realizacji niektórych Dyrektyw Rady dotyczących środowiska.

V. Stan realizacji przepisów prawa

Od 1997r. na terytorium Polski obowiązuje zakaz produkcji, handlu oraz stosowania wyrobów zawierających azbest. Zakaz taki wprowadzono ustawą z dnia 19 czerwca 1997r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz.U. z 2004 r. Nr 3 poz. 20) Cytowana ustawa zakazuje:

- wprowadzania na polski obszar celny azbestu oraz wyrobów zawierających azbest,
- produkcji wyrobów zawierających azbest,
- obrotu azbestem i wyrobami azbestowymi z wyjątkiem azbestu i wyrobów azbestowych stosowanych do celów specjalnych.

W następnych latach wprowadzono szereg kolejnych aktów prawnych (ustaw i rozporządzeń) regulujących kwestie związane z postępowaniem przy usuwaniu wyrobów zawierających azbest.

Zasady postępowania z tego rodzaju odpadami regulują m. innymi ustawa o odpadach (Dz. U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251 z późn. zm.), ustawa prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008r. Nr 25, poz. 150 z późn. zm.) oraz rozporządzenia wykonawcze, m. innymi: Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. z 2004r. Nr 71, poz. 649), Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy w sprawie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczeniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest oraz programu szkolenia w zakresie bezpiecznego użytkowania takich wyrobów (Dz. U. z 2005r. Nr 216, poz. 1824), Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie wymagań w zakresie wykorzystania i przemieszczania azbestu oraz wykorzystania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest (Dz. U. z 2003r. Nr. 192, poz. 1876), Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie sposobu przedkładania marszałkowi województwa informacji o występowaniu substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska (Dz.U. z 2009r Nr. 124, poz. 1033).

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 października 2003r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystania i przemieszczania azbestu oraz wykorzystania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystany azbest wykorzystanie azbestu lub wyrobów zawierających azbest dopuszcza się w użytkowaniu do 31 grudnia 2032 roku.

Procedury postępowania z wyrobami i odpadami zawierającymi azbest oraz przepisy prawne dotyczące azbestu regulują szerokie spektrum zagadnień, a co z tym się wiąże

znajdują się w wielu aktach prawnych. Regulacje prawne dotyczące azbestu i wyrobów zawierających azbest zostały oparte na przepisach obowiązujących w Unii Europejskiej.

Poniżej przedstawiono wykaz ważniejszych aktów prawnych regulujących postępowanie z wyrobami i odpadami zawierającymi azbest:

- Ustawa z dnia 7 lipca 1994r. Prawo budowlane (t. j. - Dz. U. z 2006r. Nr 156, poz. 1118 z późn. zm.). W przypadku występowania azbestu (Art. 30 ust. 3) właściwy organ może nałożyć, w drodze decyzji, obowiązek uzyskania pozwolenia na wykonanie określonego obiektu lub robót budowlanych objętych obowiązkiem zgłoszenia, o którym mowa w ust. 1 w/w artykułu, jeśli ich realizacja m.in. może spowodować zagrożenie bezpieczeństwa ludzi, pogorszenie stanu środowiska bądź pogorszenie warunków zdrowotno - sanitarnych;

- Ustawa z dnia 19 czerwca 1997r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (t. j. - Dz. U. z 2004r. Nr 3, poz. 20, z późn. zm.) zakazuje wprowadzania na polski obszar celny azbestu, wyrobów zawierających azbest, produkcji wyrobów zawierających azbest oraz obrotu azbestem i wyrobami zawierającymi ten surowiec. Zgodnie z ustawą produkcja płyt azbestowo - cementowych została zakończona we wszystkich zakładach do 28 września 1998r., a z dniem 28 marca 1999r. nastąpił zakaz obrotu tymi płytami. Do wyjątków należy azbest i wyroby zawierające azbest dopuszczone do produkcji lub do wprowadzenia na polski obszar celny spośród wyrobów określonych w załączniku nr 1 do ustawy. Wykaz tych wyrobów określa corocznie Minister właściwy do spraw gospodarki w drodze rozporządzenia. Ustawa reguluje również zagadnienia związane z opieką zdrowotną pracowników, którzy mieli kontakt z azbestem;

- Ustawa z dnia 11 stycznia 2001r. o substancjach i preparatach chemicznych (Dz. U. Nr 11, poz. 84, z późn. zm.). Ustawa reguluje problematykę dotyczącą substancji i preparatów chemicznych, w tym niebezpiecznych oraz określa warunki, zakazy lub ograniczenia produkcji, wprowadzania do obrotu lub stosowania substancji i preparatów chemicznych, w celu ochrony przed szkodliwym wpływem tych substancji i preparatów na zdrowie człowieka lub na środowisko;

- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001r. o odpadach (t. j. - Dz. U. z 2007r. Nr 39, poz. 251 z późn. zm). Zgodnie z art. 1 ust. 1 ustawa określa zasady postępowania z odpadami w sposób zapewniający ochronę życia i zdrowia ludzi oraz ochronę środowiska zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, a w szczególności zasady zapobiegania powstawaniu odpadów i ich negatywnego oddziaływania

na środowisko, a także odzysku lub unieszkodliwiania odpadów. Ustawa określa obowiązki wytwórców i posiadaczy odpadów, w tym m.in. odpadów niebezpiecznych. Ustawa reguluje postępowanie w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania, w tym składowania odpadów, a także wymagania techniczne i organizacyjne dotyczące składowisk odpadów. Ustawa wprowadza obowiązek opracowania planów gospodarki odpadami na szczeblu krajowym, wojewódzkim, powiatowym i gminnym. Ustawa określa m.in. zakres planów gospodarki odpadami, sposób ich opiniowania i sposób monitorowania, zasadę spójności planu z planem wyższego szczebla oraz określa rodzaj odpadów, które powinny być ujęte na każdym szczeblu ich opracowania;

- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (t. j. - Dz. U. z 2008r. Nr 25, poz. 150). Zgodnie z art. 1 ustawa określa zasady ochrony środowiska oraz warunki korzystania z jego zasobów, z uwzględnieniem wymagań zrównoważonego rozwoju. Ustawa reguluje m.in. opracowanie programów ochrony środowiska, prowadzenie państwowego monitoringu środowiska, postępowanie w sprawie ocen oddziaływania na środowisko, ochronę powietrza przed zanieczyszczeniem i sposób postępowania z substancjami stwarzającymi szczególne zagrożenie dla środowiska, ochronę powierzchni ziemi, przeciwdziałania zanieczyszczeniom, w tym: konieczność oznaczenia instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest oraz miejsc, w których on się znajduje, konieczność dokumentowania informacji dotyczącej m.in. występowania azbestu;

- Ustawa z dnia 27 lipca 2001r. o wprowadzeniu ustawy - Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 100, poz. 1085, z późn. zm.). Ustawa reguluje sposób postępowania oraz obowiązki podmiotów określanych ustawą. Art. 54 ustawy odnosi się do odpowiednich zapisów ustawy z dnia 19 czerwca 1997r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest. Ustawa udziela delegacji ministrowi właściwemu do spraw gospodarki, do określenia w drodze rozporządzenia w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych, ministrem właściwym do spraw transportu oraz ministrem właściwym do spraw środowiska - sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest;

- Ustawa z dnia 28 października 2002r. o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych (Dz. U. Nr 199, poz. 1671 z późn. zm.). Ustawa reguluje zasady przewozu drogowego towarów niebezpiecznych, wymagania w stosunku do kierowców

i innych osób wykonujących czynności związane z tym przewozem oraz organy właściwe do sprawowania nadzoru i kontroli w tych sprawach. Przewóz materiałów niebezpiecznych w kraju określają przepisy zawarte w załącznikach A i B do Umowy europejskiej dotyczącej międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR). Przepisy umowy ADR oraz ustawy określają warunki załadunku i wyładunku oraz przewozu odpadów niebezpiecznych. Wymagane są świadectwa dopuszczenia pojazdu do przewozu materiałów niebezpiecznych wydane przez upoważnioną stację kontroli pojazdów oraz szkolenie kierowcy pojazdów w zakresie przewozu towarów niebezpiecznych;

- Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 października 2003r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania i przemieszczania azbestu oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest (Dz. U. Nr 192, poz. 1876);

- Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 71 poz. 649);

- Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 14 października 2005r. sprawie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest oraz programu szkolenia w zakresie bezpiecznego użytkowania takich wyrobów (Dz. U. Nr 216, poz. 1824).

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206);

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 lutego 2006r. w sprawie wzorów dokumentów stosowanych na potrzeby ewidencji odpadów (Dz. U. Nr 30, poz. 213);

- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 października 2008 r. w sprawie opłat za korzystanie ze środowiska (Dz. U. Nr 196, poz.1217);

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 18 czerwca 2009r. w sprawie wzorów wykazów zawierających informacje i dane o zakresie korzystania ze środowiska oraz o wysokości należnych opłat (Dz. U. Nr 97, poz. 816);

- Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 30 października 2002r. w sprawie rodzajów odpadów, które mogą być składowane w sposób nie selektywny (Dz. U. Nr 191, poz. 1595 z późn. zm.);

- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 29 listopada 2002r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. Nr 217, poz. 1833 z późn. zm.);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 grudnia 2002r. w sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu (Dz. U z 2003r. Nr 1, poz. 12);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2002r. w sprawie zakresu, czasu i sposobu oraz warunków prowadzenia monitoringu składowisk odpadów (Dz. U. Nr 220, poz. 1858);
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 19 grudnia 2002r. w sprawie zakresu i sposobu stosowania przepisów o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych (Dz. U. Nr 236, poz. 1986);
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 23 grudnia 2002r. w sprawie świadectwa dopuszczenia pojazdu do przewozu niektórych towarów niebezpiecznych (Dz. U. Nr 237, poz. 2011 z późn. zm.);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 marca 2003r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących lokalizacji, budowy, eksploatacji i zamknięcia, jakim powinny odpowiadać poszczególne typy składowisk odpadów (Dz. U. Nr 61, poz. 549);
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 23 czerwca 2003r. w sprawie informacji dotyczących bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia (Dz. U. Nr 120, poz. 1126);
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 października 2003r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania i przemieszczania azbestu oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest (Dz. U. Nr 192, poz. 1876) i Rozporządzenie Ministra Gospodarki z 9 października 2008 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania i przemieszczania azbestu oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest (Dz. U. Nr 200, poz. 1235)
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 71 poz. 649);

- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2004r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko (Dz. U. Nr 257, poz. 2573 z późn. zm.);
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 7 września 2005r. sprawie kryteriów oraz procedur dopuszczania odpadów do składowania na składowisku odpadów danego typu (Dz. U. Nr 186, poz. 1553 z późn. zm.);
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 14 października 2005 r. sprawie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest oraz programu szkolenia w zakresie bezpiecznego użytkowania takich wyrobów (Dz. U. Nr 216, poz. 1824);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 marca 2003r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących lokalizacji, budowy, eksploatacji i zamknięcia, jakim powinny odpowiadać poszczególne typy składowisk odpadów (Dz. U. Nr 61, poz. 549);
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 23 czerwca 2003r. w sprawie informacji dotyczących bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia (Dz. U. Nr 120, poz. 1126);
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 7 września 2005r. sprawie kryteriów oraz procedur dopuszczania odpadów do składowania na składowisku odpadów danego typu (Dz. U. Nr 186, poz. 1553 z późn. zm.);
- Zarządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 12 marca 1996r. w sprawie dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia, wydzielonych przez materiały budowlane, urządzenia i elementy wyposażenia w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi (M.P. Nr 19, poz. 231).

Uzupełnieniem aktów prawnych w przedstawionym zakresie jest „*Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski*” przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 14 maja 2002 r. oraz lokalne programy usuwania azbestu realizowane przez gminy, powiaty i województwa. Według harmonogramu krajowego programu usuwania azbestu - „*Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski*” z 2002 roku, wszystkie województwa, powiaty i gminy do końca 2006 roku powinny mieć opracowany własny program usuwania azbestu. Natomiast realizacja postanowień Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w sprawie programu wycofywania azbestu z gospodarki wymaga długofalowych działań usuwania

tych wyrobów z terytorium Polski. Jako ostateczny termin zakończenia realizacji programu usuwania azbestu z terytorium Polski wyznaczono rok 2032.

Polskie prawodawstwo określa także obowiązki organów administracji, a także właścicieli i zarządców nieruchomości oraz obowiązki wykonawców prac polegających na zabezpieczeniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest. Obowiązki te przedstawiono poniżej.

Obowiązki gminy:

- opracowanie, przyjęcie i aktualizacja planu gospodarki odpadami (z uwzględnieniem problematyki usuwania azbestu i wyrobów zawierającymi azbest),
- gromadzenie informacji przekazywanych przez osoby fizyczne (właścicieli i zarządców nieruchomości) o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystywania,
- przedkładanie marszałkowi województwa informacji o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska, w tym azbestu,
- zatwierdzanie programów gospodarki odpadami niebezpiecznymi (w tym odpadami zawierającymi azbest),

Obowiązki właścicieli, zarządców lub użytkowników nieruchomości:

- kontrola wyrobów zawierających azbest znajdujących się w obiektach, urządzeniach budowlanych, urządzeniach przemysłowych lub innych miejscach zawierających azbest,
- usuwanie wyrobów zawierających azbest zakwalifikowanych zgodnie z oceną do wymiany na skutek nadmiernego zużycia wyrobu lub jego uszkodzenia,
- sporządzenie inwentaryzacji zastosowanych wyrobów zawierających azbest poprzez sporządzenie spisu z natury,
- sporządzenie i przedłożenie marszałkowi województwa (dot. przedsiębiorców) lub wójtowi gminy (dot. osób fizycznych nie będących przedsiębiorcami) oraz aktualizacja informacji o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystywania i wyrobach zawierających azbest, których wykorzystanie zastało zakończone,

Obowiązki wykonawców prac polegających na zabezpieczeniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest:

- uzyskanie pozwolenia, decyzji zatwierdzającej program gospodarowania odpadami niebezpiecznymi albo złożenie organowi informacji o wytwarzanych odpadach oraz

o sposobie gospodarowania odpadami niebezpiecznymi (zależnie od ilości wytwarzanych odpadów),

- przeszkolenie przez uprawnioną instytucję zatrudnianych pracowników i osób kierujących lub nadzorujących, w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu tych wyrobów oraz w zakresie przestrzegania procedur dotyczących bezpiecznego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest,

- opracowanie przed rozpoczęciem prac szczegółowego planu prac usuwania wyrobów zawierających azbest, obejmującego w szczególności: identyfikację azbestu w przewidzianych do usunięcia materiałach, na podstawie udokumentowanej informacji od właściciela lub zarządcy obiektu albo też na podstawie badań przeprowadzonych przez akredytowane laboratorium,

- informacje o metodach wykonywania planowanych prac,

- zakres niezbędnych zabezpieczeń pracowników oraz środowiska przed narażeniem na szkodliwość emisji azbestu, w tym problematykę określoną przepisami dotyczącymi planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia,

- ustalenie niezbędnego dla rodzaju wykonywanych prac monitoringu powietrza,

- posiadanie niezbędnego wyposażenia technicznego i socjalnego zapewniającego prowadzenie określonych planem prac oraz zabezpieczeń pracowników i środowiska przed narażeniem na działanie azbestu,

- zgłoszenie prac polegających na zabezpieczeniu lub usunięciu wyrobów zawierających azbest z obiektu, urządzenia budowlanego lub instalacji przemysłowej, właściwemu organowi nadzoru budowlanego oraz właściwemu okręgowemu inspektorowi pracy,

- zapewnienie warunków bezpiecznego usuwania wyrobów zawierających azbest z miejsca ich występowania w sposób określony w § 8 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest,

- złożenie właścicielowi, użytkownikowi wieczystemu lub zarządcy nieruchomości, urządzenia budowlanego, instalacji przemysłowej lub innego miejsca zawierającego azbest, pisemnego oświadczenia o prawidłowości wykonania prac oraz o oczyszczeniu terenu z pyłu azbestowego, z zachowaniem właściwych przepisów technicznych i sanitarnych.

Warunkiem koniecznym bezpiecznego dla ludzi i środowiska użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest jest rzetelnie sporządzona inwentaryzacja wyrobów

zawierających azbest i ocena ich stanu, określająca, w zależności od rodzaju, stanu i sposobu zastosowania azbestu, stopień pilności wymiany wyrobów zawierających azbest.

W rozporządzeniach Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 października 2003 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania i przemieszczania azbestu oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest oraz z dnia 2 kwietnia 2004r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest, założono wykonanie inwentaryzacji oraz dokonanie oceny stanu wyrobów zawierających azbest wg stanu na koniec 2004r. Od tego też roku właściciele i zarządcy obiektów zobligowani są do przekazywania marszałkowi województwa i wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta informacji o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystywania oraz informacji o wyrobach, których wykorzystanie zakończono.

Przepisy w sposób bezpośredni nie precyzują, kto może być wykonawcą prac polegających na zabezpieczeniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest.

Biorąc pod uwagę obowiązki, jakie postawiono przed wykonawcą, tego typu prace powinna wykonywać wyspecjalizowana jednostka posiadająca stosowne zezwolenia oraz wyposażenie techniczne i socjalne zapewniające prowadzenie prac oraz odpowiednie zabezpieczenie pracowników i środowiska przez narażeniem na działanie azbestu.

W przypadkach nieprzestrzegania nałożonych na jednostki organizacyjne i osoby fizyczne obowiązków w zakresie bezpiecznego wykorzystania i usuwania wyrobów zawierających azbest oraz obowiązków sprawozdawczości w tym zakresie mają zastosowanie zapisy tytułu VI ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska. Przewidują one w takich przypadkach odpowiedzialność karną tj. kary aresztu, ograniczenia wolności lub grzywny orzekane na podstawie przepisów kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia oraz odpowiedzialność administracyjną poprzez wstrzymanie prowadzonej przez podmiot korzystający ze środowiska lub osobę fizyczną działalności powodującej pogorszenie stanu środowiska w znacznych rozmiarach lub zagrażającej życiu lub zdrowiu ludzi.

Ponadto do odpowiedzialności za szkody spowodowane oddziaływaniem na środowisko, w tym również powstałe w wyniku postępowania z wyrobami zawierającymi azbest, mają zastosowanie przepisy kodeksu cywilnego.

VI. Zasady postępowania z wyrobami zawierającymi azbest

Azbest posiada unikalne właściwości chemiczne i fizyczne. Właściwości termoizolacyjne i dźwiękochłonne, wytrzymałość na rozciąganie, elastyczność, a także odporność niektórych odmian azbestu na działanie kwasów, alkaliów i wody morskiej czynią zeń surowiec o szerokim zastosowaniu w ogromnej ilości opisanych technologii. 60 - 80% azbestu zużywane było do produkcji wyrobów azbestowo-cementowych stosowanych w budownictwie. Był również stosowany do produkcji wyrobów włókienniczych, przędzy, sznurów, szczeliw, wyrobów ciernych, takich jak: klocki hamulcowe, tarcze sprzęgłowe, wyrobów hydroizolacyjnych (takich jak: lepiki, papy dachowe, płytki podłogowe), do filtrów w przemyśle piwowarskim i farmaceutycznym oraz wojskowych masek p/gazowych.

Przy używaniu płyt azbestowych bardzo istotne znaczenie miał montaż i konserwacja. Postępowanie zgodnie z instrukcją producenta miało istotne znaczenie. Kładzenie płyt sposobem „gospodarczym” powodowało występowanie wielu błędów montażowych, które powodowały pęknięcia oraz odkształcanie płyt – co dzisiaj skutkuje krótszym okresem eksploatacji. Takie wyroby muszą być usuwane w pierwszej kolejności. Tylko płyty prawidłowo położone i zamontowane, pomalowane farbą akrylową oraz konserwowane co 5 – 7 lat mogą być użytkowane przez 30 lat. Niestety, w Polsce takie pokrycia stanowią śladową ilość w ogólnej masie pokryć dachowo azbestowych.

Demontaż wyrobów azbestowych jest ściśle regulowany przepisami prawnymi. Zawarte są one w Rozporządzeniu Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 roku w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. z 2004 r. Nr 71, poz. 649).

Według obowiązującego prawa prace polegające na usuwaniu lub naprawie wyrobów zawierających azbest mogą być wykonywane wyłącznie przez wykonawców posiadających odpowiednie zezwolenie na prowadzenie działalności, w wyniku której powstają odpady niebezpieczne. Wszelkie prace z wyrobami zawierającymi azbest powinny być poprzedzone zgłoszeniem tego faktu właściwemu terenowemu organowi nadzoru budowlanego.

Wykonawca prac, polegających na naprawie lub usuwaniu wyrobów zawierających azbest z obiektów i urządzeń budowlanych, zobowiązany jest do:

- izolowania od otoczenia obszaru prac przez stosowanie odpowiednich osłon,
- ogrodzenia terenu prac z zachowaniem bezpiecznej odległości od traktów komunikacyjnych dla osób pieszych, nie mniejszej niż 1 m przy stosowaniu osłon,

- umieszczeniu tablic ostrzegawczych o treści: "Uwaga! Zagrożenie azbestem", "Osobom nie upoważnionym wstęp wzbroniony",

- zastosowania odpowiednich środków technicznych celem zmniejszenia emisji włókien azbestu.

Prace związane z usuwaniem azbestu lub wyrobów zawierających azbest muszą być prowadzone w taki sposób, aby wyeliminować uwalnianie azbestu lub co najmniej zminimalizować pylenie do dopuszczalnych wartości stężeń w powietrzu regulowanych przepisami szczególnymi. Zapewnienie powyższego wymaga:

- nawilżania wodą wyrobów zawierających azbest przed ich usuwaniem lub demontażem i utrzymywania w stanie wilgotnym przez cały czas pracy,

- demontażu całych wyrobów (płyt, rur, kształtek) bez jakiegokolwiek uszkodzenia (łamanie, kruszenie, cięcie, szlifowanie itp.), tam gdzie jest to technicznie możliwe,

- odspajania materiałów trwale związanych z podłożem przy stosowaniu wyłącznie narzędzi ręcznych lub wolnoobrotowych, wyposażonych w miejscowe instalacje odciągające powietrze.

Demontaż wyrobów zawierających azbest nierozzerwalnie związany jest z procesem powstawania odpadów. Obecnie jedyną metodą unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest jest ich składowanie na odpowiednich składowiskach odpadów niebezpiecznych. Usuwanie i unieszkodliwianie odpadów zawierających azbest należy do właściciela nieruchomości (Ustawy z 19 czerwca 1997r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (tekst jednolity - Dz.U. z 2004 r., Nr 3, poz. 20 z późn. zm.) Jednak poważną przeszkodą jest brak środków finansowych, co uniemożliwia większości właścicielom nieruchomości podejmowanie działań związanych z usuwaniem azbestu, który występuje między innymi w płytach eternitowych pokrywających dachy budynków. Jednym ze sposobów przyspieszenia przez mieszkańców procesu usuwania wyrobów zawierających azbest i jednocześnie zabezpieczenia środowiska przed zagrożeniem spowodowanym nieodpowiednim postępowaniem z odpadami zawierającymi azbest jest pomoc w sfinansowaniu ze źródeł zewnętrznych kosztów usuwania, transportu i unieszkodliwiania powstałych przy tym odpadów.

W związku z tym, że odpady zawierające azbest zaliczane są do odpadów niebezpiecznych postępowanie z nimi podporządkowane jest przepisom ustawy. Obrót powstającymi w trakcie prac remontowych odpadami niebezpiecznymi zawierającymi azbest odbywa się na podstawie „Karty przekazania odpadów”, a ich ewidencja jest prowadzona na „Karcie ewidencji odpadów”. Następnie wykonawca prac polegających na

zabezpieczeniu lub usuwaniu wyrobów zawierających azbest zobowiązany jest do opracowania przed rozpoczęciem prac szczegółowego planu prac usuwania wyrobów zawierających azbest. Wykonawca ma obowiązek opracować plan bezpieczeństwa i ochrony zdrowia.

Ogólne zasady postępowania przy usuwaniu wyrobów zawierających azbest zostały podane w Rozporządzeniu Ministra Gospodarki Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz.U. Nr 71, poz. 649).

Posiadacz odpadów, który prowadzi działalność w zakresie zbierania lub transportu odpadów jest obowiązany uzyskać zezwolenie starosty, właściwego ze względu na siedzibę firmy lub adres posiadacza odpadów, na prowadzenie tej działalności w zakresie zbierania lub transportu odpadów jest wydawane w drodze decyzji, na czas oznaczony, nie dłuższy niż 10 lat. Transport odpadów niebezpiecznych zawierających azbest należy prowadzić z zachowaniem przepisów dotyczących transportu towarów niebezpiecznych. Odpady zawierające azbest pochodzące z budowy, remontu i demontażu obiektów budowlanych oraz odpady izolacyjne zawierające azbest, zgodnie z ADR zaliczone zostały do grupy 9 – różne materiały i przedmioty niebezpieczne.

Odpady zawierające azbest, z uwagi na zakaz stosowania azbestu nie mogą być poddawane odzyskowi czy innemu wykorzystaniu i muszą być w sposób bezpieczny dla zdrowia ludzi oraz środowiska unieszkodliwiane przez składowanie. Zasady składowania tych odpadów regulowane są ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 roku o odpadach. Odpady zawierające azbest umieszczać należy na składowiskach odpadów niebezpiecznych.

VII. Uczestnicy programu

Program adresowany jest do wszystkich mieszkańców, podmiotów gospodarczych, wspólnot mieszkaniowych oraz innych zarządców nieruchomości zlokalizowanych na terenie gminy Krupski Młyn, a w szczególności właścicieli nieruchomości na których znajdują się wyroby zawierające azbest. Założono, że w programie uczestniczyć będą zarówno te osoby i instytucje, które program realizują, jak również te, które bezpośrednio uczestniczą w programie. Przewidywani uczestnicy programu to: osoby fizyczne, właściciele nieruchomości i zarządcy, przedsiębiorcy, jednostki publiczne i inne podmioty działające na terenie gminy.

Program usuwania azbestu skierowany jest do wszystkich właścicieli nieruchomości zlokalizowanych na terenie gminy Krupski Młyn, które pokryte są wyrobami zawierającymi azbest, tj. popularnym eternitem. Tej grupie najbardziej powinno zależeć na jak najszybszym usunięciu i unieszkodliwieniu wyrobów azbestowych ze swojego otoczenia. Przewiduje się, że zainteresowanie programem będzie wzrastać stopniowo z roku na rok, w miarę prowadzenia edukacji w zakresie zagrożeń związanych z eksploatacją azbestu oraz widocznymi efektami w usuwaniu azbestu w I roku działania programu osiągniętymi dzięki dużej pomocy finansowej dla właścicieli budynków.

Realizatorem programu będzie Urząd Gminy w Krupskim Młynie przy wsparciu Radnych Gminy oraz przy rosnącym poparciu społecznym wśród mieszkańców gminy. Opracowując „Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Krupski Młyn” skupiono się przede wszystkim na osobach fizycznych. Osoby te są narażone na największe koszty, z powodu powszechności występowania materiałów zawierający azbest w budownictwie, zwłaszcza na terenach wiejskich. Najczęściej spotykane są w postaci pokryć dachowych wykonanych z płyt azbestowo – cementowych, popularnie zwanych eternitami. Osoby fizyczne mają bardzo ograniczone możliwości starania się o dofinansowanie wykonywanych przez nich prac budowlanych z funduszy zewnętrznych. Powyższe wskazuje, że finansowanie w pierwszej kolejności powinno być skierowane właśnie do gospodarstw domowych.

Demontaż, odbiór i utylizacją odpadów azbestowych z nieruchomości osób fizycznych, wspólnot mieszkaniowych, zarządców nieruchomości oraz podmiotów gospodarczych będzie następował na wniosek właściciela obiektu, jego zarządcy lub władającego. Złożone wnioski o dofinansowanie będą realizowane według kolejności wpływu do wysokości kwoty zabezpieczonej w budżecie na dany rok kalendarzowy.

Demontażem, i odbiorem odpadów zawierających azbest zajmie się koncesjonowana firma transportowa wyłoniona w drodze przetargu ogłoszonego przez gminę Krupski Młyn. Wszystkie czynności związane z załadunkiem i transportem przeprowadzone zostaną zgodnie z obowiązującym Rozporządzeniem Ministra Gospodarki z 14 sierpnia 1998 roku w sprawie sposobów bezpiecznego użytkowania oraz warunków usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 138, poz. 895). Odbiór odpadów zawierających azbest od właściciela oraz ich przekazanie na składowisko potwierdzone będzie kartą przekazania odpadu.

VIII. Zadania Samorządu Gminnego w zakresie usuwania azbestu

Niniejszy Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest opiera się o dokumenty krajowe, w szczególności ustawę o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest oraz Rezolucję w sprawie opracowania programu wycofywania azbestu z gospodarki uchwaloną przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej 19 czerwca 1997 r. a także „Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski” przyjęty przez Radę Ministrów 14 maja 2002 r. określający graniczną datę usunięcia wyrobów azbestowych na terytorium Polski na rok 2032.

Gmina Krupski Młyn jest w trakcie uzgadniania „Planu Gospodarki Odpadami”, wobec którego niniejszy dokument wykazuje komplementarność, zarówno w warstwie wdrażania oraz stanowiąc jego część w zakresie odpadów niebezpiecznych.

Opracowanie programu usuwania wyrobów zawierających azbest stanowi również jedno z zadań samorządu gminnego. Usuwanie wyrobów zawierających azbest stanowi w ostatnich latach priorytet w walce z odpadami niebezpiecznymi ze względu na zagrożenie zdrowia ludzi i ochronę środowiska.

W zakresie usuwania azbestu do zadań wójtów, burmistrzów i prezydentów należy w szczególności:

- współpraca z lokalnymi mediami w zakresie informowania społeczności lokalnej o zagrożeniach powodowanych przez azbest oraz wyroby zawierające azbest;
- przygotowywanie inwentaryzacji obiektów które zawierają azbest oraz rejonów występującego narażenia na ekspozycję azbestu, na podstawie arkuszy ocen wypełnionych przez właścicieli obiektów, zawierających określenie stopnia pilności prac zabezpieczających;
- przygotowanie rocznych sprawozdań z realizacji zadań Programu na terenie gminy;
- opracowanie sprawozdania dotyczącego stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest;
- stworzenie planu gospodarki odpadami, w tym niebezpiecznymi zawierającymi azbest;
- pozyskiwanie środków finansowych na realizację przedsięwzięć związanych z usuwaniem azbestu z terenu gminy;

IX. Ilość i rozmieszczenie wyrobów zawierających azbest

Na przełomie marca i kwietnia 2009 roku na terenie gminy Krupski Młyn (obejmującej miejscowości Krupski Młyn i Potępa wraz z przysiółkami Odmuchów, Żyłka i Kanol) została przeprowadzona wstępna inwentaryzacja azbestu i wyrobów zawierających azbest. Poniższe zestawienie obejmuje informacje na temat powierzchni zajętych okładzinami i pokryciami zawierającymi azbest oraz długość wodociągu wykonanego z rur azbestowocementowych.

Zestawienie elementów budynków wykonanych z płyt azbestowo-cementowych na terenie gminy Krupski Młyn.

Lp	Nazwa sołectwa	Ulica, nr posesji	Ilość eternitu w m ² razem	Ilość eternitu w tonach Mg	Budynki mieszkalne m ²	Inne budynki m ²
1	Krupski Młyn	Osiedle W-70	1143	11,43	1143	0
2	Krupski Młyn	ul. Norwida 25	240	2,4	240	0
3	Krupski Młyn	ul. Główna 4	150	1,5	150	0
4	Krupski Młyn	ul. Główna 6	30	0,3	30	0
5	Krupski Młyn	ul. Główna 16	20	0,2	20	0
6	Krupski Młyn	ul. Karola Miarki	100	1,0	0	100
7	Krupski Młyn	ul. Karola Miarki	30	0,3	0	30
8	Krupski Młyn	ul. Karola Miarki 1	200	2,0	200	0
9	Krupski Młyn	ul. Karola Miarki 2	200	2,0	200	0
10	Krupski Młyn	ul. Karola Miarki 3	200	2,0	200	0
11	Krupski Młyn	ul. Karola Miarki 4	100	1,0	100	0
12	Krupski Młyn	ul. Mickiewicza 7	50	0,5	0	50
13	Krupski Młyn	ul. Mickiewicza 8	920	9,2	400	520
14	Krupski Młyn	ul. Świerczewskiego 2	50	0,5	0	50
15	Krupski Młyn	ul. Świerczewskiego 4	50	0,5	0	50
16	Krupski Młyn - os. Ziętek	Ogródki działkowe (rejon Va)	4	0,04	0	4

Lp	Nazwa sołectwa	Ulica, nr posesji	Ilość eternitu w m ² razem	Ilość eternitu w tonach Mg	Budynki mieszkalne m ²	Inne budynki m ²
17	Krupski Młyn – os. Ziętek	Ogródki działkowe (rejon IV)	20	0,2	0	20
18	Krupski Młyn – os. Ziętek	Stary Ziętek - stodoła	200	2	0	200
19	Potępa	Piecucha 3	210	2,1	160	50
20	Potępa	Polna - Kapliczka	3	0,03	0	3
21	Potępa	Tarnogórska 11 (p. Wańczura)	135	0,5	0	50
22	Potępa - Żyłka	Posesja prywatna	100	1,0	100	0
23	Potępa - Żyłka	Posesja prywatna	30	0,3	0	30
RAZEM			4185	40,1	2943	1242

Przy założeniu, że 1 m² waży 10 kg

Waga pokryć zawierających azbest wynosi:

$$4\ 185\ m^2 \times 10\ kg / 1\ m^2 = 41\ 850\ kg = 40,2\ Mg$$

Wodociąg wykonany z rur azbestowocementowych w Krupskim Młynie w ciągu ul. Lublinieckiej o długości 100mb

$$\text{Razem: } 100\ mb \times 8\ kg / 1mb = 800\ kg = 0,8\ Mg.$$

Całkowita ilość zinwentaryzowanego azbestu i wyrobów zawierających azbest wynosi 40,9 Mg, natomiast powierzchnia wynosi 4185 m².

Wyroby azbestowe w Gminie Krupski Młyn to eternit płaski i falisty pokrywający dachy budynków mieszkalnych, inwentarskich, gospodarczych, garaży oraz obiektów przemysłowych.

Narzędziem wspomagającym proces inwentaryzacji była wizja lokalna przeprowadzona na terenie gminy Krupski Młyn służąca wstępnej analizie ilości wyrobów zawierających azbest.

W Gminie Krupski Młyn nie przewiduje się wzrostu ilości wyrobów zawierających azbest z uwagi na obecny całkowity zakaz ich stosowania. Ponadto część właścicieli budynków, których elementy składały się z azbestu w ciągu ostatnich lat wymieniło je na pokrycia bezpieczne dla zdrowia – wyroby te zostały usunięte i unieszkodliwione.

Z uwagi na brak dokładnej inwentaryzacji elementów zawierających azbest, wykonanej w ciągu ostatnich kilkunastu lat nie można określić dokładnej ilości usuniętych wyrobów.

Nie można też wykluczyć, że część elementów zawierających niebezpieczny minerał została usunięta z naruszeniem norm prawnych i zasad bezpieczeństwa.

Przyjęcie i realizacja Programu umożliwi dokładną kontrolę tego zjawiska i pozwoli obiektywnie sklasyfikować odpady oraz zapewni zgodny z prawem proces unieszkodliwiania azbestu i wyrobów z jego zawartością.

Dokonując inwentaryzacji nie oceniono jednocześnie aktualnego stanu pokrycia dachowego i nie określono jego jakości na I, II, lub III stopień pilności. To zadanie wykonane zostanie w późniejszym terminie.

Nominalnie za budynki o I stopniu pilności uznano wszystkie te, które zgłoszone są przez mieszkańców do wymiany pokrycia dachowego w najbliższym czasie a także wszystkie budynki użyteczności publicznej.

Zgodnie z analizą rynku ustalono, że koszt usuwania 1m² czyli 10 kg azbestu i wyrobów zawierających azbest wynosi średnio około 30 zł.

Przy założeniu, że na terenie gminy Krupski Młyn znajduje się 40,9 Mg czyli 40 900 kg azbestu i wyrobów zawierających azbest koszt usuwania tych elementów wyniesie około 122 700 zł.

X. Diagnoza stanu na terenie Gminy Krupski Młyn

Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 roku w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest nakłada na właścicieli lub zarządców obiektów, urządzeń budowlanych, instalacji przemysłowych lub innych miejsc zawierających azbest obowiązek okresowej kontroli stanu tych wyrobów oraz sporządzenia oceny stanu i możliwości użytkowania wyrobów zawierających azbest.

Ocenę stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest sporządza się zgodnie z załącznikiem nr 1 do w/w rozporządzenia.

Pierwszą kontrolę powinno się przeprowadzić w czasie wykonywania inwentaryzacji. Bezpieczne użytkowanie wyrobów z azbestem jest możliwe po stwierdzeniu braku widocznych uszkodzeń mogących stwarzać warunki dla emisji azbestu do środowiska. Wykorzystywanie wyrobów zawierających azbest w sposób umożliwiający emisję azbestu do środowiska jest niedopuszczalne. Właściciel wyrobów z azbestem sporządza ocenę stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów w dwu egzemplarzach, zachowując jeden egzemplarz. Oceny przekazuje osobiście lub za pośrednictwem gminy właściwemu organowi nadzoru budowlanego w terminie 30 dni od daty sporządzenia oceny. Jeśli z oceny wynika, że wyroby z azbestem otrzymały stopień pilności I – należy bezzwłocznie przystąpić do organizowania ich usunięcia i zakończenia ich wykorzystywania. Jeśli z oceny wynika, że wyroby z azbestem otrzymały stopień pilności II – należy w czasie do 1 roku ponownie dokonać przeglądu i oceny stanu i możliwości dalszego bezpiecznego użytkowania. Jeśli z oceny wynika, że wyroby z azbestem otrzymały stopień pilności III należy w czasie do 5 lat ponownie dokonać przeglądu i oceny stanu i możliwości dalszego bezpiecznego użytkowania.

W trakcie inwentaryzacji zasobów azbestu na terenie Gminy na potrzeby niniejszego programu stan okładzin i pokryć zawierających azbest oceniono wstępnie, bez określania stopnia ich jakości. Jednakże już wstępna analiza pozwala sformułować tezę, że w gminie występują wszystkie trzy stopnie pilności, w tym: domy mieszkalne z przewagą I stopnia a budynki gospodarcze z przewagą II i III stopnia pilności.

Ocena stopni pilności usunięcia eternitu będzie wykonywana na etapie realizacji programu w oparciu o ankiety. Obecnie jako budynki o I stopniu pilności usunięcia płyt zawierających azbest uznano głównie budynki mieszkalne. Do pierwszego stopnia pilności zakwalifikowane zostaną również ewentualnie zgłoszone składowiska zdjętego wcześniej z dachu eternitu (zabezpieczone i składowany na terenie nieruchomości, oczekujące na transport na specjalistyczne składowisko odpadów azbestowych).

W I stopniu pilności znajdują się też budynki, których pokrycia dachowe są uszkodzone przez czynniki atmosferyczne. Pozostałe budynki zakwalifikowane do II i III stopnia pilności będą oczekiwać na wolne środki, zarówno publiczne jak i prywatne, przeznaczone na dofinansowanie ich utylizacji.

Z analizy przeprowadzonej inwentaryzacji wnioskować można, że wielkość zasobów materiałów zawierających azbest możliwa jest do unieszkodliwienia w okresie najbliższych lat. Z uwagi na fakt, że większość pokryć znajduje się na budynkach mieszkalnych, kwalifikują się one do I stopnia pilności i winne być zutylizowane bezzwłocznie.

Jedyną metodą unieszkodliwiania odpadów azbestowych jest ich składowanie. Odpady azbestowe mogą być deponowane jedynie na składowiskach odpadów niebezpiecznych przeznaczonych wyłącznie do składowania odpadów azbestowych, na wydzielonych częściach składowisk odpadów niebezpiecznych oraz na wydzielonych częściach składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne pod warunkiem, że spełnione zostały warunki techniczne dotyczące bezpiecznego składowania odpadów azbestowych.

Postępowanie z wyrobami i odpadami zawierającymi azbest zostały ujęte w czterech grupach procedur: Procedur obowiązujących właścicieli i zarządzających obiektami, instalacjami i urządzeniami zawierającymi azbest lub wyroby zawierające azbest (dotyczących obowiązków w czasie użytkowania obiektów, instalacji i urządzeń oraz dotyczących obowiązków przy usuwaniu wyrobów zawierających azbest). Procedur obowiązujących wykonawców prac polegających na usuwaniu wyrobów zawierających azbest – wytwórców odpadów niebezpiecznych (dotyczących postępowania przy pracach przygotowawczych do usunięcia wyrobów zawierających azbest oraz dotyczących prac polegających na usuwaniu wyrobów zawierających azbest – wytwarzaniu odpadów niebezpiecznych, wraz z oczyszczaniem obiektu instalacji). Procedur obowiązujących prowadzących działalność w zakresie transportu odpadów niebezpiecznych zawierających

azbest (dotyczących przygotowania i transportu odpadów niebezpiecznych zawierających azbest oraz obowiązujących zarządzającego składowiskami odpadów niebezpiecznych zawierających azbest) a także procedur dotyczących składowania odpadów na składowisku przeznaczonym do wyłącznego składowania odpadów zawierających azbest lub innym, spełniającym odpowiednie warunki techniczne.

XI. Program usuwania wyrobów zawierających azbest z budynków stanowiących własność osób fizycznych dla Gminy Krupski Młyn

Usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu gminy powinno być zakończone do 2032 roku, zgodnie z kalendarzem założonym przez Radę Ministrów w „Programie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski”.

Ze względów organizacyjnych, z uwagi na stosunkowo niewielką ilość materiałów zawierających azbest wstępnie zakwalifikowanych do utylizacji, występujących na terenie gminy Krupski Młyn a także z uwagi na prawdopodobieństwo zwlekania z wdrożeniem procedury unieszkodliwiania materiału niebezpiecznego i, co za tym idzie możliwość wystąpienia kumulacji prac związanych z utylizacją odpadów zawierających azbest przy końcu okresu przewidzianego do realizacji procesy unieszkodliwiania azbestu, lata przewidziane na realizację programu podzielono na dwa okresy:

- okres I: lata 2009 – 2013	usunięcie 20% odpadów azbestu
- okres II: lata 2013 – 2032	usunięcie 80% odpadów azbestu

W okresie pierwszym krótkoterminowym zawarte są wszystkie cele przygotowawcze i organizacyjne oraz bezpieczne usunięcie około 20 % odpadów zawierających azbest i ich unieszkodliwienie, zabezpieczanie finansowe realizacji projektu, opracowywanie wstępnych raportów z realizacji programu i przedstawianie wyników monitoringu uprawnionym organom. W okresie II celem jest usunięcie pozostałej ilości wyrobów azbestowych, zabezpieczanie finansowe tego procesu oraz opracowywanie raportów końcowych z realizacji programu i przedstawianie wyników monitoringu uprawnionym organom.

Gminny program usuwania wyrobów zawierających azbest powinien nawiązywać do planu gospodarki odpadami i w sposób szczegółowy określać sposób rozwiązania zagrożeń związanych z występowaniem materiałów zawierających azbest.

Program zakłada realizację następujących zadań:

1. Szczegółową inwentaryzację i ocenę stanu wyrobów zawierających azbest oraz utworzenie bazy danych o istniejącej lokalizacji.

Podstawą do opracowania Programu była przeprowadzona inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest i utworzenie bazy danych o ich lokalizacji. Wykonany został spis

budynków wielorodzinnych i indywidualnych oraz obiektów gospodarczych, w których stwierdzono występowanie azbestu. Uzyskane podczas inwentaryzacji informacje posłużyły utworzeniu bazy danych o nieruchomościach, na których występują wyroby zawierające azbest.

2. Opracowanie mapy zagrożeń działania azbestu i miejsc I stopnia pilności

3. Edukację mieszkańców w zakresie szkodliwości azbestu, obowiązków dotyczących postępowania z wyrobami zawierającymi azbest oraz sposobów bezpiecznego ich usuwania oraz unieszkodliwiania

W ramach edukacji mieszkańców na stronie internetowej Gminy oraz gazecie lokalnej prowadzona będzie kampania informacyjna, w której na bieżąco prezentowane będą:

- akty prawne dotyczące obowiązków postępowania z wyrobami zawierającymi azbest oraz regulujących sposób bezpiecznego ich usuwania i unieszkodliwiania,;

- informacje o zagrożeniu, jakie niesie ze sobą azbest,

- informacje o kolejnych działaniach Gminy podjętych w celu likwidacji azbest,

- wzory wniosków przydatnych w procesie unieszkodliwiania azbestu,

- aktualny wykaz firm posiadających koncesje na demontaż wyrobów zawierających azbest i transport powstałych odpadów.

4. Ewentualne usunięcie wyrobów zawierających azbest z obiektów oświatowych, użyteczności publicznej i innych jednostek budżetowych będących własnością Gminy, o ile występują.

5. Mobilizowanie właścicieli obiektów przemysłowych do usunięcia wyrobów zawierających azbest, o ile występują

Działanie realizowane będzie poprzez system edukacji w zakresie szkodliwości i utylizacji wyrobów azbestowych, informowanie o potencjalnych źródłach uzyskania dotacji, preferencyjnych kredytów i pożyczek na wymianę pokryć dachowych i elewacji z azbestu, dofinansowanie kosztów usunięcia azbestu w tym: załadunku na terenie nieruchomości, transportu i składowania na składowisku odpadów niebezpiecznych, bieżącą aktualizację informacji na stronie internetowej z przebiegu realizacji Programu oraz udzielanie wszelkich informacji mieszkańcom na temat realizacji Programu.

6. Mobilizowanie właścicieli budynków do usunięcia wyrobów zawierających azbest poprzez system pomocy edukacyjnej i finansowej.

Działanie realizowane będzie poprzez system edukacji w zakresie szkodliwości i utylizacji wyrobów azbestowych, informowanie o potencjalnych źródłach uzyskania dotacji, preferencyjnych kredytów i pożyczek na wymianę pokryć dachowych i elewacji

z azbestu, dofinansowanie kosztów usunięcia azbestu w tym: załadunku na terenie nieruchomości, transportu i składowania na składowisku odpadów niebezpiecznych, bieżącą aktualizację informacji na stronie internetowej z przebiegu realizacji Programu oraz udzielanie wszelkich informacji mieszkańcom na temat realizacji Programu.

7.Odbiór odpadów azbestowych z nieruchomości osób fizycznych, wspólnot mieszkaniowych i innych w celu utylizacji.

Odbiór odpadów azbestowych z nieruchomości osób fizycznych, wspólnot mieszkaniowych i innych będzie następował na wniosek właściciela obiektu, jego zarządcy lub władającego. Złożone wnioski o dofinansowanie będą realizowane według kolejności wpływu do wysokości kwoty zabezpieczonej w budżecie na dany rok kalendarzowy. Termin odbioru odpadów z terenu nieruchomości uzgadniać będzie przedstawiciel firmy transportowej z właścicielem nieruchomości. Wszystkie czynności związane z załadunkiem i transportem przeprowadzone zostaną zgodnie z obowiązującym Rozporządzeniem Ministra Gospodarki w sprawie sposobów bezpiecznego użytkowania oraz warunków usuwania wyrobów zawierających azbest.

Odbiór odpadów zawierających azbest od właściciela oraz ich przekazanie na składowisko potwierdzone będzie kartą przekazania odpadów.

Przewoźnik rozliczać się będzie za wykonaną usługę z Gminą Krupski Młyn.

8.Oczyszczenie terenu gminy z „dzikich wysypisk” z odpadami zawierającymi azbest, o ile występują.

Działania tego typu realizowane będą w procesie edukacji związanej z postępowaniem z odpadami azbestowymi, systematycznie budującym świadomość społeczną, eliminującym powstawanie „dzikich” wysypisk tych odpadów. Na bieżąco przeprowadzony będzie także monitoring występowania „dzikich” wysypisk z odpadami zawierającymi azbest, a w przypadku stwierdzenia ich występowania będą one likwidowane zgodnie z obowiązującymi przepisami.

9.Przeznaczenie części środków finansowych z budżetu Gminy na realizację programu, w tym podjęcie działań w kierunku pozyskania funduszy ze źródeł zewnętrznych na realizację programu.

Środki na realizację Programu uchwałać będzie rokrocznie Rada Gminy Krupski Młyn w budżecie gminy.

Gmina Krupski Młyn podejmie starania w celu pozyskiwania funduszy ze źródeł zewnętrznych, w szczególności Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska

Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla Gminy Krupski Młyn

i Gospodarki Wodnej, Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, funduszy Unii Europejskiej oraz innych.

W przypadku pozyskania funduszy z wyżej wymienionych źródeł kwota przeznaczona na realizację Programu ulegnie zwiększeniu, co przyspieszy proces usuwania azbestu z terenu Gminy.

10. Udzielanie pomocy finansowej osobom fizycznym, wspólnotom mieszkaniowym w usuwaniu odpadów zawierających azbest.

Gmina Krupski Młyn częściowo sfinansuje koszty demontażu, załadunku na terenie nieruchomości odpadów zawierających azbest, transportu tych odpadów oraz ich składowania i utylizacji. Ilość usuniętych ton wyrobów zawierających azbest w danym roku uzależniona będzie od ilości środków finansowych pochodzących z funduszy własnych i zewnętrznych.

11. Bieżący monitoring realizacji programu.

Elementem zarządzania Programem jest jego systematyczne monitorowanie. W ramach działań monitoringowych określone zostaną zmiany w ilości wyrobów zawierających azbest w Gminie Krupski Młyn w kolejnych latach realizacji Programu. Wskaźnikami monitoringu będą ilości zutylizowanych w danym roku odpadów zawierających azbest oraz ilości wyrobów azbestowych pozostałych jeszcze do likwidacji.

13. Opracowywanie raportów z realizacji programu.

14. Okresowa weryfikacja i aktualizacja programu.

Realizacja Programu jest procesem długofalowym, z perspektywą do 2032 roku, tak więc zakłada się jego aktualizację celem dostosowania do zmieniających się warunków prawnych, finansowych i możliwości realizacyjnych.

Główny cel realizacji planu to ochrona ludności i ziemi w szczególności wyeliminowanie negatywnych skutków zdrowotnych u mieszkańców gminy spowodowanych azbestem oraz likwidacja oddziaływania azbestu na środowisko.

Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla Gminy Krupski Młyn realizowany będzie zgodnie z etapami założonymi w dokumentach wyższego rzędu.

Program przewiduje dwa etapy. Etap przygotowawczy (organizacyjny) składający się z:

- przygotowania „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla Gminy Krupski Młyn” z wstępną inwentaryzacją wyrobów zawierających azbest,
- inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest

Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla Gminy Krupski Młyn

- oceny stanu wyrobów
- utworzenia komputerowej gminnej bazy danych
- kampanii informacyjnej o szkodliwości azbestu

Drugi etap realizacji Programu (inwestycyjny) zakłada:

- podpisanie umowy z firmą utylizującą wyroby zawierające azbest lub oddzielnie z firmą dokonującą demontaż płyt i firmą transportową wywożącą odpad azbestowy na składowisko,
- zabezpieczenie własnych środków finansowych,
- współpracę z instytucjami, w których dyspozycji pozostają środki, które mogą być wykorzystane do dofinansowania realizacji programu (samorząd wojewódzki – RPO, PROW, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej),
- usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu gminy,
- likwidację ewentualnych, „dzikich wysypisk” z odpadem azbestowym,
- monitoring realizacji planu.

XII. Harmonogram realizacji „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Krupski Młyn”

Tabela zamieszczona poniżej zawiera szczegółowe zestawienie przedsięwzięć oraz planowane terminy realizacji poszczególnych elementów „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Krupski Młyn” w latach 2009 - 2032:

Lp.	Etap	Instytucja odpowiedzialna za realizację etapu Programu	okres realizacji
1.	Opracowanie „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Krupski Młyn”	Wójt Gminy	2009 r.
2.	Organizacja kampanii informacyjnej o szkodliwości azbestu i bezpiecznym użytkowaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest, poprzez przygotowanie: - ulotek, - wkładek do prasy lokalnej, - stałej informacji na stronie internetowej Gminy.	Wójt Gminy	2009-2013, 2013-2032
3.	Coroczna aktualizacja bazy danych o rodzaju, ilości i miejscach występowania azbestu na terenie gminy	Wójt Gminy	2009-2032
4.	Opracowanie mapy zagrożeń działania azbestu.	Wójt Gminy	2009-2010
5.	Wypracowanie polityki dotyczącej likwidacji wyrobów zawierających azbest	Wójt Gminy	2009-2010
6.	Założenie i prowadzenie rejestru wniosków o sfinansowanie utylizacji eternitu oraz realizacja na podstawie stopnia pilności stanu wyrobów zawierających azbest.	Wójt Gminy	2009-2032
7.	Podjęcie działań w kierunku pozyskania funduszy ze źródeł wewnętrznych na realizację programu.	Wójt Gminy Rada Gminy	2009-2032
8.	Podjęcie działań w kierunku pozyskania funduszy ze źródeł zewnętrznych na realizację programu.	Wójt Gminy	2009-2032

Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla Gminy Krupski Młyn

9.	Ogłoszenie z uwzględnieniem przepisów prawa zamówień publicznych informacji o przystąpieniu do realizacji Programu, wyłonienie wykonawców zadania odpowiedzialnych za demontaż i transport odpadów, podpisywanie kontraktów.	Wójt Gminy	2009-2032
10.	Usuwanie wyrobów zawierających azbest z obiektów użyteczności publicznej i innych jednostek budżetowych będących własnością Gminy	Podmioty posiadające stosowne pozwolenia, Wójt Gminy	2009-2032
11.	Usuwanie wyrobów zawierających azbest z obiektów należących do osób fizycznych, prawnych i innych	Podmioty posiadające stosowne pozwolenia, Wójt Gminy	2009-2032
12.	Bieżący monitoring realizacji Programu	Wójt Gminy	2009-2032
13.	Przedstawienie Radzie Gminy sprawozdania z realizacji programu zgodnie z ustawą.	Wójt Gminy	Po zakończeniu poszczególnych etapów (rok 2013 i 2032)

XIII. Finansowanie programu

Stosowanie przez kolejne lata wyrobów azbestowych w budownictwie wpłynęło na jego nagromadzenie w gospodarstwach i obiektach budowlanych. Obecnie wyeliminowanie wyrobów zawierających azbest jest procesem kosztownym i wieloletnim. Nie można również założyć równomiernego realizowania Programu. Tempo usuwania azbestu w gminie zależeć będzie przede wszystkim od:

- stopnia upowszechnienia celowości eliminacji azbestu wśród mieszkańców,
- sytuacji finansowej społeczeństwa,
- wprowadzenia motywacyjnej polityki finansowej przez gminę i inne instytucje zewnętrzne,
- wieku wyrobu z azbestu (wraz z upływem czasu stan wyrobów zawierających azbest będzie ulegał stopniowemu pogorszeniu, spowodować to może kumulację odpadów azbestowych pod koniec realizacji Programu w latach 2020-2032).

Zakłada się ujęcie w Gminnym Funduszu Ochrony Środowiska zadań polegających na dofinansowaniu usuwania wyrobów azbestowych. Gmina Krupski Młyn sfinansuje tylko część kosztów ponoszonych przez właścicieli obiektów. Przyjmuje się zasadę, że poziom dofinansowania zaakceptowanych wniosków ze środków Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska Gminy Krupski Młyn kosztów poniesionych na demontaż, transport oraz utylizację odpadów będzie ustalana corocznie a maksymalny poziom dofinansowania dla jednego wniosku będzie umieszczany w ogłoszeniu o naborze wniosków. Gmina nie pokryje wydatków większych niż zostanie to zamieszczone w ogłoszeniu. Częściowemu sfinansowaniu podlegać będą koszty:

- demontażu;
- załadunku na terenie nieruchomości odpadów zawierających azbest;
- transportu tych odpadów;
- ich składowania i utylizacji.

Dofinansowanie dla uczestników polegać będzie na jednorazowym zwrocie części kosztów poniesionych w związku z realizacją prac. Wysokość pomocy finansowej z budżetu Gminy będzie ustalana corocznie i ujęta w informacji o naborze wniosków. Także poziom dofinansowania zostanie ustalony każdorazowo na dany rok i zostanie podany w ogłoszeniu.

Dofinansowanie odbywać się będzie głównie ze środków Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska ewentualnie ze środków budżetowych uchwalanych przez Radę Gminy na poszczególne lata realizacji programu. Gmina będzie starała się pozyskiwać dodatkowe

środki na realizację niniejszego Programu ze źródeł zewnętrznych tzn: Powiatowego i Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, funduszy Unii Europejskiej, Fundacji EkoFundusz oraz innych dostępnych źródeł.

W przypadku pozyskania dodatkowych funduszy kwota dostępna dla właścicieli mogących usunąć szkodliwe pokrycie dachowe może ulec zwiększeniu – zostanie to podane do wiadomości mieszkańców w stosownym ogłoszeniu. W związku z tym kwota przeznaczona na realizację Programu może ulec zmianie, co jednocześnie przyspieszy proces usuwania azbestu z terenu Gminy. Informacja o innych źródłach pomocy oraz o ich wysokości ujęta zostanie w ogłoszenie o naborze wniosków i nie będzie ulegała zmianie przez cały okres realizacji projektu w danym roku.

W Programie założono, że usuwanie wyrobów zawierających azbest będzie się odbywać ze wsparciem finansowym Gminy w latach 2009-2032. Zakłada się, że w kolejnych latach ilość wniosków deklarujących udział w programie może wzrastać ze względu na widoczne efekty ekologiczne uzyskane w pierwszym roku działania programu, wzrost edukacji ekologicznej mieszkańców w tym zakresie oraz uświadomienie mieszkańcom realnej możliwości uzyskania pomocy finansowej na demontaż, odbiór i utylizację materiałów zawierających azbest.

Wsparcie dotyczyć będzie sfinansowania tylko części kosztów: demontażu, zabezpieczenia, transportu i unieszkodliwiania wyrobów. Zabezpieczenie pozostałych środków będzie należało do właściciela budynku. Gmina będzie starała się pomóc właścicielom budynków i pozyskać dodatkowe środki z innych źródeł niż Gminny Fundusz Ochrony Środowiska. Jednym z aspektów realizacji Programu jest pomoc w poszukiwaniu źródeł finansowania w postaci dotacji, kredytów i pożyczek preferencyjnych osobom fizycznym, wspólnotom mieszkaniowym, innym właścicielom zasobów mieszkaniowych i przedsiębiorcom na wymianę pokryć dachowych i elewacji zawierających azbest. Wszyscy zainteresowani poszukiwaniem źródeł finansowania będą mogli skorzystać z pomocy i informacji udzielanych przez pracowników Urzędu Gminy.

Szczegółowe warunki pomocy finansowej dla osób podejmujących się usunięcia i unieszkodliwiania wyrobów zawierających azbest będą podawane do publicznej wiadomości po zabezpieczeniu środków na dany rok.

XIV. Podsumowanie

Pomimo wprowadzenia zakazu stosowania azbestu w nowych budynkach i technologiach będzie on elementem struktury wielu obiektów jako materiał wbudowany jeszcze przez kilkadziesiąt lat. Należy pamiętać, że nie jest szkodliwa sama obecność w budynku materiałów zawierających azbest. Niebezpieczeństwo pojawia się w wyniku nieprawidłowego obchodzenia się z tymi elementami, na skutek czego mogą one stać się niebezpieczne będąc źródłem emisji włókien azbestowych do powietrza.

Bardzo ważne jest zastosowanie się właścicieli i zarządców obiektów budowlanych do obowiązku prowadzenia okresowych kontroli i oceny stanu technicznego wyrobów zawierających azbest oraz przekazywania właściwym jednostkom danych o ilości, stanie i miejscu występowania azbestu. Pozwoli to na uzyskanie pełnej wiedzy na ten temat i podejmowanie przez jednostki samorządowe skutecznych działań mających na celu pomoc właścicielom obiektów w usuwaniu i unieszkodliwianiu azbestu. Istotna jest również świadomość przedsiębiorców wykonujących prace związane z usuwaniem wyrobów zawierających azbest. Wykonywanie tych prac wyłącznie przez wyspecjalizowane i uprawnione w tym zakresie firmy, pozwoli wyeliminować zagrożenie wynikające z nieprawidłowego ich prowadzenia.

Z tego względu jednym z głównych celów niniejszego programu jest przybliżenie jak najszerszym kręgom społeczeństwa problematyki bezpiecznej eksploatacji i usuwania wyrobów zawierających azbest.

Zaproponowana przez Gminę forma dofinansowania dla właścicieli obiektów i urządzeń zawierających azbest, stawia jako warunek pomocy, spełnienie wszystkich wymogów formalnych dotyczących informowania o tych wyrobach oraz prowadzenia prac przy usuwaniu azbestu. Upowszechnienie programu będzie skutkowało podnoszeniem świadomości społeczności lokalnej w zakresie zagrożeń związanych z eksploatacją i usuwaniem azbestu. Przewiduje się, że w następnych latach Gmina będzie otrzymywać coraz więcej zgłoszeń o miejscach występowania azbestu, co przyczyni się do lepszej wiedzy na temat ilości azbestu. Pozwoli to lepiej poznać potrzeby w tym zakresie, precyzyjniej planować środki niezbędne do wydania na ten cel oraz stopniowo wyeliminować wyroby azbestowe z otoczenia, co jest celem programu.

Jednym z głównych celów niniejszego programu jest przybliżenie jak najszerszym kręgom społeczeństwa problematyki bezpiecznej eksploatacji i usuwania wyrobów zawierających azbest.

Zaproponowana przez gminę forma dofinansowania do usuwania, transportu i unieszkodliwiania materiałów budowlanych zawierających azbest pozwoli na pewnego rodzaju „odciążenie” właścicieli posesji, czy też zarządzających i władających posesjami i pokrycie części kosztów związanych z planowanymi przez nich inwestycjami mającymi na celu usunięcie azbestu.

XV. Załączniki

Załącznik Nr 1

Krupski Młyn, dnia

Karta pomiaru wyrobów zawierających azbest

Miejscowość:

Ulica, nr domu

Właściciel: osoba fizyczna, spółdzielnia mieszkaniowa*

Budynek: wielorodzinny, jednorodzinny*

Szacunkowa powierzchnia dachu w m².....

Planowany rok usunięcia azbestu (Uzupełnić, jeśli możliwe jest uzyskanie odpowiedzi od Właściciela)

Podpis osoby wykonującej badanie:

.....

*Podkreślić dobrą odpowiedź

REGULAMIN

dofinansowania utylizacji materiałów budowlanych zawierających azbest, ze środków Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej dla osób fizycznych.

1. Regulamin określa zasady przyznawania dofinansowania na realizację prac związanych z utylizacją azbestu tj.:
demontażem, transportem i unieszkodliwianiem (składowaniem) materiałów izolacyjnych i konstrukcyjnych zawierających azbest z obiektów budowlanych osób fizycznych zlokalizowanych na terenie Gminy Krupski Młyn.
2. Dofinansowanie polega na jednorazowym zwrocie części kosztów poniesionych w związku z realizacją prac wymienionych w pkt.1.
3. Do korzystania z dofinansowania uprawnione są osoby fizyczne będące właścicielami, użytkownikami lub posiadaczami budynków mieszkalnych i gospodarczych (stodół, garaży, wiat itp.) położonych na terenie Gminy Krupski Młyn.
4. Warunkiem dofinansowania jest:
 - przedłożenie „Oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest” (Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2.04.2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz.U. nr 71.poz. 649)) i „Informacji o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich występowania” (Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23.10.2003r w sprawie wymagań w zakresie wykorzystania i przemieszczania azbestu oraz wykorzystania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest (Dz.U. nr. 192, poz. 1876)] - wykazujących I stopień pilności,
 - wykonanie prac związanych z utylizacją azbestu przez firmę posiadającą stosowne zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie gospodarki odpadami niebezpiecznymi zawierającymi azbest, na terenie Gminy Krupski Młyn.
5. Przed rozpoczęciem prac określonych w pkt.1 osoby ubiegające się o przyznanie dofinansowania powinny złożyć wniosek wraz z podanymi poniżej załącznikami
6. Wzór „Wniosku o dofinansowanie ze środków Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej do demontażu, transportu i unieszkodliwiania odpadów

budowlanych zawierających azbest z obiektów budowlanych” stanowi załącznik do Regulaminu.

7. Do wniosku należy dołączyć:

- aktualny akt własności nieruchomości /wyciąg z ksiąg wieczystych z ostatnich trzech miesięcy lub oświadczenie o posiadanym prawie do dysponowania nieruchomością.
- kserokopię decyzji zezwalającej firmie posiadającej stosowne zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie gospodarki odpadami niebezpiecznymi zawierającymi azbest.
- potwierdzenie przyjęcia zgłoszenia robót budowlanych lub pozwolenia na budowę (w zależności od zakresu wykonywanych prac) wydanego przez Wydział Architektury Starostwa Powiatowego w Tarnowskich Górach.

-Wnioskodawca, który nie jest właścicielem powinien załączyć do wniosku pisemną zgodę właściciela nieruchomości na przeprowadzenie robót związanych z utylizacją azbestu.

8. Dofinansowaniem objęte będą zadania zrealizowane w danym roku kalendarzowym (decyduje data wystawienia imiennej faktury VAT wystawiona nie później niż w terminie 30 dni od ukończenia robót).

9. Roboty wykonane w danym roku kalendarzowym powinny być zakończone do 31 października.

10. O dofinansowaniu zadania będzie decydowała kolejność wpływu wniosków, oraz wysokość posiadanych na ten cel środków finansowych w danym roku budżetowym.

11. Wykonanie robót wyszczególnionych w punkcie 1 Regulaminu będzie dofinansowane ze Środków Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w wysokości: do% poniesionych kosztów, nie więcej niż zł.

12. Warunkiem uzyskania dofinansowania będą dwukrotne oględziny obiektu budowlanego przez Komisję powołaną przez Wójta Gminy, w której skład wejdą przedstawiciele:

- Referatu Inwestycji, Budownictwa..... Ochrony Środowiska
- Referatu Gospodarki Komunalnej

I. przed rozpoczęciem prac - w celu identyfikacji rodzaju i ilości elementów zawierających azbest na modernizowanym obiekcie,

II. po zakończeniu prac - Komisja przy udziale wnioskodawcy oraz wykonawcy robót, spisze protokół z wykonania zadania. Protokół stanowić będzie podstawę do złożenia przez Komisję wniosku do Wójta Gminy o dofinansowanie.

13. O ukończeniu prac, objętych wnioskiem o dofinansowanie, wnioskodawca powiadamia Urząd Gminy w Krupskim Młynie, przedkładając w Kancelarii Ogólnej następujące dokumenty:

- oryginał imiennego dowodu wpłaty za wykonaną usługę (Faktura VAT) tj. demontaż i/lub transport, wystawiony przez firmę wykonującą zadanie,
- oryginał imiennego dowodu wpłaty (Faktura VAT) za składowanie w/w odpadów + karta przekazania odpadu, na składowisko przeznaczone do składowania odpadów zawierających azbest.

14. Zatwierdzona Zarządzeniem Wójta Gminy kwota dofinansowania wypłacana będzie na wskazany rachunek bankowy osoby ubiegającej się o dofinansowanie lub gotówką w Kasie Urzędu Gminy.

15. Wnioski niezrealizowane w danym roku z powodu wyczerpania środków finansowych Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, lub nie ukończenia zaplanowanych robót przez wnioskodawcę (z przyczyn od niego niezależnych) w terminie określonym w pkt.9 Regulaminu, będą rozpatrywane do dofinansowania jako pierwsze w roku następnym.

16. Regulamin wchodzi w życie z dniem podpisania.

Krupski Młyn, dnia

Wójt Gminy Krupski Młyn

WNIOSEK

o dofinansowanie ze środków Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej do demontażu, transportu i unieszkodliwiania odpadów budowlanych zawierających azbest z obiektów budowlanych dla osób fizycznych.

WNIOSKODAWCA:

Imię i Nazwisko

.....

Data urodzenia

.....

NIP

.....

Adres zamieszkania

.....

Adres modernizacji

.....

Nr. ewidencyjny działki

.....

Nr. rachunku bankowego

.....

Imię i Nazwisko współwłaściciela

.....

Adres zamieszkania

.....

Oświadczam, że właścicielami nieruchomości są:

.....

DANE O ZADANIU:

Opis istniejących elementów zawierających azbest (pokrycie dachowe, płyty elewacyjne, otuliny i inne, eternit: płaski, falisty)

.....
.....
Ilość odpadów zawierających azbest (ton/m²)

.....
Pełna nazwa i adres wykonawcy robót

.....
Termin realizacji zadania (data rozpoczęcia i zakończenia zadania)

Rozpoczęcie:

Zakończenie:

Koszt całkowity zadania (brutto):

Oświadczam, że zapoznałem się i akceptuję „Regulamin dofinansowania utylizacji materiałów budowlanych zawierających azbest, ze Środków Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej”, oraz znane mi są sposoby postępowania z odpadami zawierającymi azbest, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami.

Potwierdzam(y) własnoręcznym podpisem prawdziwość danych i informacji podanych we wniosku.

.....
podpis wnioskodawcy

Do wniosku należy dołączyć:

1. aktualny akt własności nieruchomości /wyciąg z ksiąg wieczystych z ostatnich trzech miesięcy lub oświadczenie o posiadanym prawie do dysponowania nieruchomości/
2. kserokopię decyzji zezwalającej firmie wykonywanie usług, na prowadzenie działalności w zakresie gospodarki odpadami niebezpiecznymi zawierającymi azbest na terenie gminy Krupski Młyn.
3. potwierdzenie przyjęcia zgłoszenia robót budowlanych lub pozwolenia na budowę (w zależności od zakresu wykonywanych prac) wydanego przez Wydział Architektury Starostwa Powiatowego w Tarnowskich Górach.
4. przedłożenie „Oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobu zawierającego azbest” ” (Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2.04.2004r w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz.U. nr.71.poz.649)] i „Informacji o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich występowania”

(Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23.10.2003 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystania i przemieszczania azbestu oraz wykorzystania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest (Dz.U. nr. 192, poz.1876))

Po ukończeniu zadania:

5. oryginał imiennego dowodu wpłaty za wykonaną usługę (Faktura VAT) tj. demontaż i/lub transport, wystawiony przez firmę wykonującą zadanie.

6. oryginał imiennego dowodu wpłaty (Faktura VAT) za składowanie w/w odpadów + karta przekazania odpadu, na składowisku przeznaczonym do składowania odpadów zawierających azbest.

ANKIETA

1. Na terenie mojej posesji wyroby zawierające azbest znajdują się na *:

a/ dach budynku (mieszkalnego, gospodarczego, garażu)

b/ zadaszenie wiaty,

c/ elewacja budynku (mieszkalnego, gospodarczego, garażu)

d/ inny (podać jaki)

2. Rodzaj wyrobu zawierającego azbest*:

a/ płyty faliste azbestowo-cementowe stosowane w budownictwie

b/ płyty azbestowo-cementowe płaskie (elewacyjne) stosowane w budownictwie

c/ inne

3. Ilość wyrobów zawierających azbest (w m²)

4. Stan techniczny*:

a/ dobry

b/ niezadowolający

c/ bardzo zły

5. Przewiduję rozbiórkę – usunięcie wyrobów zawierających azbest w roku*:

a/ 2010

b/ 2011

c/ 2012

d/

6. Jestem zainteresowany(a) dofinansowaniem przez gminę z GFOŚiGW do utylizacji** azbestu* :

a/ TAK

b/ NIE

7. Czy uważa Pan/Pani, że usługa utylizacji winna być wykonana*:

a/ przez firmę wyłonioną w drodze przetargu przez gminę

b/ firmę wybraną przez Pana/ Panią indywidualnie.

Imię i Nazwisko właściciela posesji***

.....

Adres

.....
.....

* - właściwe podkreślić

** - poprzez utylizację rozumie się rozbiórkę, transport i unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest

*** - Dane służą wyłącznie dla celów opracowania „Wdrażania systemu usuwania azbestu” i nie będą udostępniane osobom trzecim ani przetwarzane w innym celu.

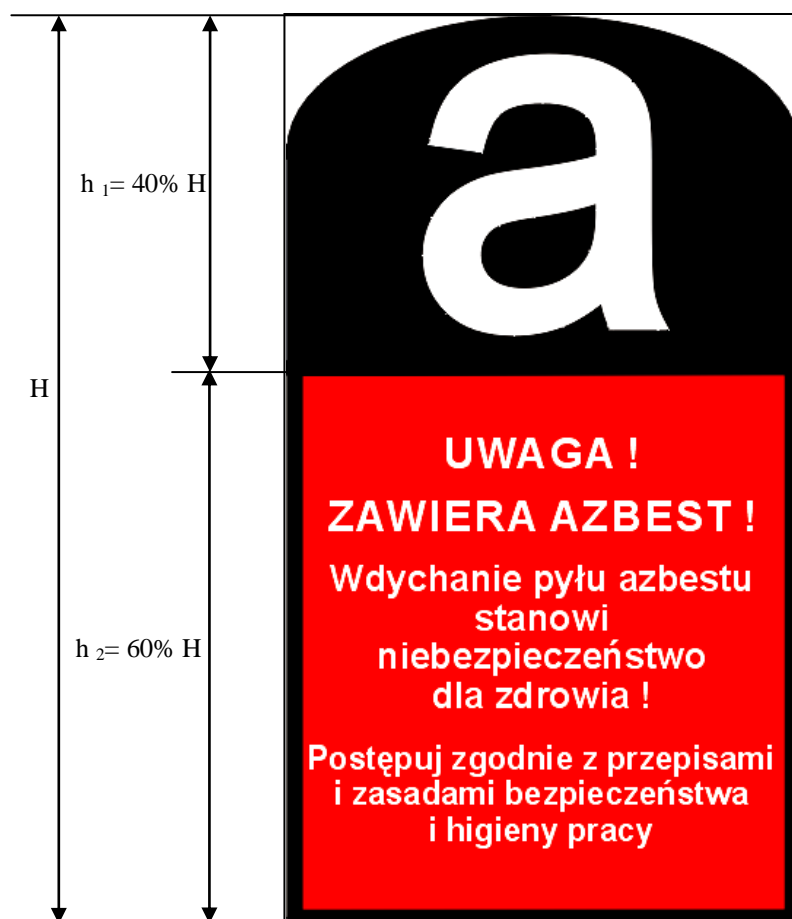
KARTA PRZEKAZANIA ODPADU		Nr karty a	Rok kalendarzowy
Posiadacz odpadów, który przekazuje odpad b, c	Prowadzący działalność w zakresie transportu odpadu b, d	Posiadacz odpadów, który przejmuje odpad b	
Adres e	Adres d, e	Adres e	
Telefon/faks	Telefon/faks	Telefon/faks	
Nr REGON	Nr REGON	Nr REGON	
Miejsce przeznaczenia odpadów f			
Kod odpadu	Rodzaj odpadu		
Data/miesiąc g	Masa przekazanych odpadów [Mg] h	Numer rejestracyjny pojazdu, przyczepy lub naczepy d, i	
Potwierdzam przekazanie odpadu	Potwierdzam wykonanie usługi transportu odpadu d	Potwierdzam przyjęcie odpadu	
data, pieczęć i podpis	data, pieczęć i podpis	data, pieczęć i podpis	

Objaśnienia:

- a Numer nadawany jest przez posiadacza odpadów, który przekazuje odpad.
- b Imię i nazwisko lub nazwa podmiotu.
- c W przypadku odpadów komunalnych kartę wypełnia przedsiębiorca, który uzyskał zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie odbierania odpadów od właścicieli nieruchomości, o którym mowa w ustawie z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2005 r. Nr 236, poz. 2008),

- lub gminna jednostka organizacyjna, o której mowa w ustawie z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.
- d W przypadku gdy odpad jest transportowany kolejno przez dwóch lub więcej prowadzących działalność w zakresie transportu odpadów, w oznaczonych rubrykach należy podać wymagane dane i podpisy wszystkich prowadzących działalność w zakresie transportu odpadów z zachowaniem kolejności transportowania odpadu.
 - e Adres zamieszkania lub siedziby podmiotu.
 - f Adres miejsca odbioru odpadu, pod który należy dostarczyć odpad, wskazany przez posiadacza odpadu prowadzącemu działalność w zakresie transportu odpadów.
 - g W przypadku odpadów niebezpiecznych podać datę przekazania odpadu. Karta może być stosowana jako jednorazowa karta przekazania odpadu lub jako zbiorcza karta przekazania odpadu, obejmująca odpad danego rodzaju przekazywany łącznie w czasie jednego miesiąca kalendarzowego, za pośrednictwem tego samego prowadzącego działalność w zakresie transportu odpadów temu samemu posiadaczowi odpadów.
 - h Podać masę odpadów z dokładnością co najmniej do pierwszego miejsca po przecinku dla odpadów innych niż niebezpieczne; co najmniej do trzeciego miejsca po przecinku dla odpadów niebezpiecznych.
 - i Dotyczy odpadów niebezpiecznych.

Wzór oznakowania dla miejsc zawierających azbest
lub wyroby zawierające azbest.

Oznakowanie wzorowane jest na postanowieniu Unii Europejskiej (załącznik II do Dyrektywy 83/478/EWG).

Wszystkie wyroby zawierające azbest oraz odpady lub miejsca ich występowania powinny być oznakowane w następujący sposób:

- a) oznakowanie zgodne z podanym wzorem, powinno posiadać wymiary co najmniej 5 cm wysokość (H) i 2,5 cm szerokość,
- b) oznakowanie powinno się składać z dwóch części:
 - części górnej ($h_1 = 40\% H$) zawierającej literę „a” w białym kolorze na czarnym tle,
 - części dolnej ($h_2 = 60\% H$), zawierającej standardowy napis w białym i/lub czarnym kolorze na czerwonym tle i powinien być wyraźnie czytelny,

c) jeżeli wyrób zawiera krokidolit, standardowo stosowany zwrot „zawiera azbest” powinien być zastąpiony zwrotem „zawiera krokidolit-azbest niebieski”.

OCENA

stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest.

Miejsce/ obiekt/ urządzenie budowlane /instalacja przemysłowa:

Adres miejsca/ obiektu/ urządzenia budowlanego/ instalacji przemysłowej:

Pomieszczenie:

Rodzaj/nazwa wyrobu 1)

Ilość wyrobów (m2, tony)

Grupa /Nr	Wyrób - rodzaj	Ocena	Przyjęta punktacja
I. Sposób zastosowania azbestu			
1.	Powierzchnia pokryta masą natryskową z azbestem (torkret)		30
2.	Tynk zawierający azbest		30
3.	Lekkie płyty izolacyjne z azbestem (ciężar obj. < 1.000 kg/m3)		25
4.	Pozostałe wyroby z azbestem		10
II. Rodzaj azbestu			
5.	Azbest chryzotylowy		5
6.	Inny azbest (np. krokidolit)		15
III. Struktura powierzchni wyrobu z azbestem			
7.	Rozluźniona (naruszona) struktura włókien		30
8.	Mocna struktura włókien, lecz bez albo z niewystarczającą powłoką farby zewnętrznej		10
9.	Pomalowana i nieuszkodzona powłoka zewnętrzna		0
IV. Stan zewnętrzny wyrobu z azbestem			
10.	Duże uszkodzenia		303)
11.	Małe uszkodzenia		104)
12.	Brak		0

V. Możliwość uszkodzenia powierzchni wyrobu z azbestem			
13.	Wyrób jest przedmiotem jakichś prac		15
14.	Wyrób przez bezpośrednią dostępność narażony na uszkodzenia (do wysokości 2 m)		10
15.	Wyrób narażony na uszkodzenia mechaniczne		10
16.	Wyrób narażony na wstrząsy i drgania		10
17.	Wyrób narażony na działanie czynników atmosferycznych (na zewnątrz obiektu)		10
18.	Wyrób znajduje się w zasięgu silnych ruchów powietrza		10
19.	Wyrób nie jest narażony na wpływy zewnętrzne		0
VI. Wykorzystanie pomieszczenia			
20.	Regularnie przez dzieci, młodzież lub sportowców		35
21.	Trwałe lub częste przebywanie w pomieszczeniach innych osób		30
22.	Czasowo wykorzystywane pomieszczenie		20
23.	Rzadko wykorzystywane pomieszczenie		10
VII. Usytuowanie wyrobu			
24.	Bezpośrednio w pomieszczeniu		30
25.	Za zawieszonym, nieszczelnym sufitem lub innym pokryciem		25
26.	W systemie wywietrzania pomieszczenia (kanały wentylacyjne)		25
27.	Za zawieszonym szczelnym sufitem lub innym pokryciem, ponad pyłoszczelną powierzchnią lub poza szczelnym kanałem wentylacyjnym		10

Suma punktów oceny

Stopień pilności I

(wymiana lub naprawa wymagana bezzwłocznie - 65 i więcej punktów)

Stopień pilności II

(ponowna ocena wymagana w czasie do I roku - powyżej 35 do 60 punktów)

Stopień pilności III

(ponowna ocena w terminie do 5 lat - do 35 punktów)

UWAGA: podkreślić należy tylko jedną pozycję w grupie, jeśli wystąpi więcej niż jedna, podkreślić należy najwyższą punktację. Zsumować ilość punktów, ustalić ocenę końcową! stopień pilności.

.....
Oceniający nazwisko i imię

.....
Właściciel / Zarządca

.....
Adres

data

- 1) Według klasyfikacji wyrobów przyjętych w sprawozdaniu rocznym - załącznik nr 2 do rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 października 2003r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania i przemieszczania azbestu oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest (Dz. U. Nr 192, póź. 1876).
- 2) Zgodnie z inwentaryzacją i sprawozdaniem rocznym - § 7 wymienionego w odnośniku I rozporządzenia.
- 3) Duże uszkodzenia - widoczne pęknięcia lub ubytki na powierzchni równej lub większej niż 3 % powierzchni wyrobu.
- 4) Małe uszkodzenia - brak widocznych pęknięć, a ubytki na powierzchni mniejszej niż 3 % powierzchni wyrobu.

INFORMACJA O WYROBACH ZAWIERAJĄCYCH AZBEST I MIEJSCU ICH
WYKORZYSTYWANIA

I. Miejsce, adres

.....

2. Właściciel/zarządca/użytkownik*):

a) osoba prawna - nazwa, adres

.....

.....

b) osoba fizyczna - imię, nazwisko i adres

.....

.....

3. Tytuł własności

.....

4. Nazwa, rodzaj wyrobu.....

.....

5. Ilość (m2, tony)

6. Przydatność do dalszej eksploatacji

7. Przewidywany termin usunięcia wyrobu:

okresowej wymiany z tytułu zużycia wyrobu

całkowitego usunięcia niebezpiecznych materiałów i substancji

.....

.....

8. Inne istotne informacje o wyrobach

.....

.....

(podpis)

Data

Objaśnienia:

*) Niepotrzebne skreślić.

1) Za wyrób zawierający azbest uważa się każdy wyrób o stężeniu równym lub wyższym od 0,1 % azbestu.

2) Przy określaniu rodzaju wyrobu zawierającego azbest należy stosować następującą klasyfikację:

- płyty azbestowo-cementowe płaskie stosowane w budownictwie,
- płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa,
- rury i złącza azbestowo-cementowe,
- izolacje natryskowe środkami zawierającymi w swoim składzie azbest,
- wyroby cierne azbestowo-kauczukowe,
- przędza specjalna, w tym włókna azbestowe obrobione,
- szczeliwa azbestowe,
- taśmy tkane i plecione, sznury i sznurki,
- wyroby azbestowo-kauczukowe, z wyjątkiem wyrobów ciernych,
- papier, tektura,
- inne wyroby zawierające azbest, oddzielnie niewymienione, w tym papier i tektura.

3) Podać podstawę zapisu (np. dokumentacja techniczna, pomiar z natury).

4) Według "Oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest" - załącznik nr I do

rozporządzenia ministra właściwego do spraw gospodarki w sprawie sposobów bezpiecznego użytkowania oraz

warunków usuwania wyrobów zawierających azbest.

5) Na podstawie corocznego rozporządzenia ministra właściwego do spraw gospodarki w sprawie dopuszczenia wyrobów zawierających azbest do produkcji lub do wprowadzenia na polski obszar celny.

6) Np. informacja o oznaczeniu na planie sytuacyjnym terenu instalacji lub urządzenia zawierającego azbest.

INFORMACJA O WYROBACH ZAWIERAJĄCYCH AZBEST, KTÓRYCH
WYKORZYSTYWANIE ZOSTAŁO ZAKOŃCZONE

1. Miejsce, adres
2. Właściciel/zarządca*):
 - a) osoba prawna - nazwa, adres
 - b) osoba fizyczna - imię, nazwisko i adres
3. Tytuł własności
4. Nazwa, rodzaj wyrobu.....
5. Ilość (m²,tony).....
6. Rok zaprzestania wykorzystywania wyrobów
7. Planowane usunięcia wyrobów:
- a) sposób
 - b) przez kogo
 - c) termin
8. Inne istotne informacje

.....
(podpis)

Data

Objaśnienia:

*) Niepotrzebne skreślić.

- 1) Za wyrób zawierający azbest uważa się każdy wyrób o stężeniu równym lub wyższym od 0,1 % azbestu.
- 2) Przy określaniu rodzaju wyrobu zawierającego azbest należy stosować następującą klasyfikację:
 - płyty azbestowo-cementowe płaskie stosowane w budownictwie,
 - płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa,
 - rury i złącza azbestowo-cementowe,
 - izolacje natryskowe środkami zawierającymi w swoim składzie azbest,
 - wyroby cierne azbestowo-kauczukowe,
 - przędza specjalna, w tym włókna azbestowe obrobione,
 - szczeliwa azbestowe,

Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla Gminy Krupski Młyn

- taśmy tkane i plecione, sznury i sznurki,
- wyroby azbestowo-kauczukowe, z wyjątkiem wyrobów ciernych,
- papier, tektura,
- inne wyroby zawierające azbest, oddzielnie nie wymienione.

3) Podać podstawę zapisu (np, dokumentacja techniczna, spis z natury).

4) Np. informacja o oznaczeniu na planie sytuacyjnym.

Wzór " Karty Ewidencji Odpadu"

KARTA EWIDENCJI ODPADU				Nr karty			Rok ewidencji		
Kod odpadu									
Rodzaj odpadu									
Procentowa zawartość azbestu w odpadzie a									
Posiadacz odpadów b					Adres c				
Nr REGON					Telefon/fax				
Działalność w zakresie d									
W		Zb		Tr		Od		Un	
Miesiąc	Masa wytworzonych odpadów [Mg] e	Masa przyjętych odpadów [Mg] e	Nr karty przekazania odpadu	Gospodarowanie odpadami					
				We własnym zakresie			Odpady przekazane innemu posiadaczowi odpadów		Podpis osoby sporządzającej
				Masa [Mg] e	Metoda odzysku R f	Metoda unieszkodliwiania D g	Masa [Mg]	Nr karty przekazania odpadu	

a. Dotyczy działalności w zakresie unieszkodliwiania azbestu.

b. Imię i nazwisko lub nazwa posiadacza odpadów.

c. Adres zamieszkania lub siedziba posiadacza odpadów.

d. Zaznaczyć symbolem X odpowiednią odpowiedź: W – wytwarzanie odpadów, Zb – zbieranie odpadów, Tr – transport odpadów, Od – odzysk odpadów, Un – unieszkodliwianie odpadów.

e. Z dokładnością do 1 miejsca po przecinku dla odpadów innych niż niebezpieczne, do trzeciego miejsca po przecinku dla odpadów niebezpiecznych.

f. Symbole R określają działania polegające na wykorzystaniu odpadów w całości lub w części lub prowadzące do odzyskania z odpadów substancji lub materiałów, lub energii, wraz z ich wykorzystaniem według załącznika nr 5 do ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. o odpadach.

g. Symbole D określają procesy unieszkodliwiania według załącznika nr 6 do ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku o odpadach.

Ulotki – podstawowe, proste materiały informacyjne

Uwaga – azbest! Uwaga – azbest! Uwaga – azbest!

Znaj prawdę o azbecie:

- Azbest jest groźny dla zdrowia, gdy unosi się w powietrzu i jest możliwość wdychania jego włókien.
- Włókienka azbestu są bardzo małe, niewidoczne dla oka i niewyczuwalne w dotyku – dlatego jedynym ostrzeżeniem dla człowieka jest świadomość zagrożenia.
- Stosuj się do zasad postępowania z wyrobami i odpadami zawierającymi azbest. Właściwe postępowanie skutecznie minimalizuje ryzyko.
- Pamiętaj: Twoje zdrowie i Twojej Rodziny zależy może od Twojej mądrości i przezorności!

Uwaga – azbest! Uwaga – azbest! Uwaga – azbest!

Jeżeli w Twoim domu lub posesji znajdują się wyroby zawierające azbest – to utrzymuj je w dobrym stanie technicznym.

Dokonuj corocznie przeglądu stanu tych wyrobów i sporządzaj ich ocenę według wzoru otrzymanego w gminie.

Jeśli wszystkie użytkowane wyroby zawierające azbest są w dobrym stanie, nie posiadają pęknięć, ułamań lub innych uszkodzeń – możesz śmiało nadal te wyroby użytkować.

Staraj się zabezpieczyć swoje wyroby zawierające azbest przez ich pokrywanie odpowiednimi farbami.

Jeśli jednak stwierdzisz, że znajdujące się w Twoim posiadaniu wyroby zawierające azbest są uszkodzone, popękane lub widoczna jest erozja ich powierzchni – to nie masz czasu do stracenia i powinieneś jak najszybciej usunąć takie wyroby!

Pamiętaj: Twoje zdrowie i Twojej Rodziny oraz sąsiadów zależy może od Twojej mądrości i przezorności!

Uwaga – azbest! Uwaga – azbest! Uwaga – azbest!

Jeżeli zamierzasz usunąć uszkodzone wyroby zawierające azbest to pamiętaj, że nie powinieneś to robić samemu.

Usuwanie wyrobów zawierających azbest najlepiej zleć firmie posiadającej uprawnienia i doświadczenie w pracy z azbestem.

Informacja o firmach posiadających zatwierdzony przez właściwego Starostę program gospodarowania odpadami niebezpiecznymi – otrzymasz w swoim Urzędzie Gminnym.

Pamiętaj: że zdemontowane wyroby zawierające azbest są odpadami niebezpiecznymi i zakazane jest ich powtórne użycie.

Składowanie odpadów niebezpiecznych zawierających azbest dopuszczalne jest tylko na przeznaczonych do tego składowiskach.

Pamiętaj: Twoje zdrowie i Twojej Rodziny zależy może od Twojej mądrości i przezorności!

Istniejące i projektowane składowiska odpadów zawierających azbest wg stanu na wrzesień 2008 r.

L.p.	Nazwa i lokalizacja składowiska	Nazwa i adres zarządzającego składowiskiem	Wolna pojemność składowiska [m ³]	Planowana pojemność składowiska [m ³]
1.	Składowisko odpadów zawierających azbest, Knurów, ul. Szybowa 44	P.P.H.U. „Komart” Sp. z.o.o., ul. Szpitalna 7, 44-194 Knurów	284 740	---
2.	Składowisko odpadów komunalnych, Świętochłowice – teren po eksploatacji hałdy Huty „Florian”	Miejskie przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z.o.o., ul. Łagiewnicka 76, 41-608 Świętochłowice	---	30 000
3.	Składowiska odpadów na terenie Koksowni „Przyjaźń”, Dąbrowa Górnicza	Koksownia „Przyjaźń” Sp. z.o.o., ul. Koksownicza 1, Dąbrowa Górnicza	186 000	---
4.	Wydzielona kwatera na odpady o kodzie 17 06 905*, ul. Dębiny 36 Jastrzębie Zdrój	Cofinco – Poland Sp. z.o.o., ul. Graniczna 29, 40-956 Katowice	16 000	---
5.	Teren oczyszczalni Ścieków Deszczowo – Przemysłowych Huty Katowice, Dąbrowa Górnicza	MITTAL STEEL POLAND S.A., Oddział w Dąbrowie Górniczej, ul. Piłsuckiego 92	Wykorzystane przez właściciela	---

REGULAMIN

Usuwania azbestu z obiektów budownictwa indywidualnego z terenu Gminy Krupski Młyn
w 2009 roku w ramach „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających
azbest z terenu Gminy Krupski Młyn”

§1

Postanowienia ogólne

1. Regulamin określa zasady przyznawania dofinansowania przedsięwzięć związanych z usuwaniem, transportem i unieszkodliwianiem (składowaniem) wyrobów zawierających azbest, polegających na likwidacji pokryć dachowych i elewacji z obiektów budowlanych mieszczących się na terenie Gminy Krupski Młyn.
2. Użyte w regulaminie określenia oznaczają:
 - 1) Program - Uchwała Nr Rady Gminy Krupski Młyn z dnia 2009 r. sprawie przyjęcia „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Krupski Młyn”.
 - 2) Urząd - Urząd Gminy Krupski Młyn.
 - 3) WFOŚiGW - Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach.
 - 4) Komisja - powołany przez Wójta Gminy zespół, w skład którego wchodzi przedstawiciel Ochrony środowiska jako przewodniczący komisji, pracownik ds. gospodarki komunalnej oraz pracownik ds. zamówień publicznych.
 - 5) Inwestor – osoba fizyczna będąca właścicielem, użytkownikiem wieczystym, dzierżawcą lub najemcą budynku mieszkalnego lub gospodarczego zlokalizowanego na terenie Gminy Krupski Młyn, spełniający kryteria zapisane w § 5 ust. 1.1
 - 6) Dofinansowanie - jednorazowy zwrot części kosztów kwalifikowanych poniesionych w związku z realizacją prac wymienionych w ust 1.
 - 7) Wykonawca - firma posiadająca stosowne zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie gospodarki odpadami niebezpiecznymi zawierającymi azbest na terenie gminy Krupski Młyn, wyłoniony z uwzględnieniem przepisów prawa o zamówieniach publicznych.
 - 8) Wniosek - pisemna deklaracja uczestnictwa w Programie składana przez Inwestora.
 - 9) Weryfikacja – Ankietyzacja dokonanie „Oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest” (Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy

i Polityki Społecznej z dnia 2.04.2004r w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz.U. nr.71.poz.649)) i „Informacji o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich występowania” (Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23.10.2003 r. w sprawie wymaga w zakresie wykorzystania i przemieszczania azbestu oraz wykorzystania i oczyszczania instalacji lub urządzeń , w których był lub jest wykorzystywany azbest (Dz.U. nr. 192, poz.1876)) - wykazujących I stopień pilności. Weryfikacja przeprowadzona zostanie przez Komisję.

10) Umowa - trójstronna umowa podpisywana pomiędzy Inwestorem, Wykonawcą i Gminą Krupski Młyn określająca warunki współpracy stron związanych z realizacją Programu.

11) Kosztorys - kosztorys ofertowy przygotowany przez Wykonawcę na zasadach powszechnie obowiązujących w budownictwie.

12) Koszty kwalifikowane - zakres prac, na podstawie których ustalana jest dotacja zadań realizowanych w ramach Programu. Podstawą przyjęcia zakresu obejmującego Koszty Kwalifikowane jest opracowany Kosztorys.

13) Zakres prac - usuwanie, transport i unieszkodliwianie (składowanie) wyrobów zawierających azbest.

§2

Cele Programu:

1. Nadrzędnym długoterminowym celem "Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Krupski Młyn" jest wyeliminowanie szkodliwego wpływu i niebezpiecznych dla zdrowia skutków powodowanych azbestem u mieszkańców Gminy Krupski Młyn oraz likwidacja negatywnego oddziaływania azbestu na środowisko naturalne.

2. Cel ten pozostaje w ścisłej relacji z celami zdefiniowanymi w krajowym "Programie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski". Osiągnięcie tego celu będzie możliwe w perspektywie długoterminowej (okres ok. 25 lat) poprzez usunięcie z terenu Gminy stosowanych od wielu lat wyrobów zawierających azbest do 2032 roku.

3. Cele Programu zbieżne są z Priorytetami WFOŚiGW oraz dokumentami statutowymi WFOŚiGW, a w szczególności:

3.1. z zasadami udzielania i umarzania pożyczek, udzielania dotacji oraz dopłat do oprocentowania preferencyjnych kredytów i pożyczek.

3.2. kryteriami wyboru przedsięwzięć finansowanych ze środków WFOŚiGW.

3.3. ogólnymi warunkami zawierania umów i wypłaty ze środków WFOŚiGW.

4. Program realizowany będzie poprzez:

4.1 usuwanie, transport i unieszkodliwianie (składowanie) wyrobów zawierających azbest.

4.2 edukowanie poprzez informowanie społeczeństwa Gminy Krupski Młyn w zakresie szkodliwości azbestu, obowiązków dotyczących postępowania z wyrobami zawierającymi azbest oraz o sposobach bezpiecznego ich usuwania oraz unieszkodliwiania.

§3

Forma i wysokość dotacji inwestycji

1. Inwestor może uzyskać dofinansowanie w wysokości do% Kosztów Kwalifikowanych, wynikających z zatwierdzonego przez Komisję Kosztorysu. Maksymalna wartość dofinansowania usuwania, transportu i unieszkodliwiania (składowania) wyrobów zawierających azbest nie może przekroczyć wartości brutto PLN.

2. Wysokość dofinansowania będzie każdorazowo ustalana indywidualnie na podstawie Kosztorysu uwzględniającego zakres Kosztów Kwalifikowanych szczegółowo określonych w § 6 ust. 2 i ust. 3 Regulaminu.

3. Przedmiotem dofinansowania są Koszty Kwalifikowane poniesione w ramach podpisanej Umowy.

4. Dofinansowaniem nie mogą być objęte prace wykonane przed datą podpisania Umowy.

5. Zakres prac należy zrealizować w okresie rozliczeniowym ustalonym w umowie.

6. Realizacja Programu oraz zakres prac zrealizowanych w ramach Programu będzie uzależniony od wysokości środków finansowych pozyskanych w formie pożyczki z WFOŚiGW.

§4

Warunki przystąpienia Inwestora do Programu

1. Podstawą określenia kolejności uczestnictwa Inwestorów w Programie jest Lista Rankingowa uwzględniająca datę złożenia wniosku.

2. Warunkiem przystąpienia do Programu jest złożenie Wniosku do Urzędu, według wzoru stanowiącego Załącznik nr 1 do Regulaminu oraz oświadczeń Inwestora określonych w § 5 ust. 1 i ust. 2.

3. Termin rozpoczęcia naboru Wniosków na Listę Rankingową ustala się na

2009 r. Termin zakończenia naboru Wniosków ustala się na 2009 r. Nabór Wniosków odbędzie się w godzinach pracy Urzędu.

4. Inwestor może złożyć tylko jeden Wniosek.
5. Lista Rankingowa sporządzona będzie według daty złożenia Wniosku. W przypadku Wniosków złożonych w tym samym dniu decydować będzie kolejność wpływu do Urzędu, co będzie potwierdzone w dzienniku podawczym Urzędu.
6. Osoby nie zakwalifikowane na Listę Rankingową zostaną umieszczone na Liście Rezerwowej.
7. Miejsce na Liście Rankingowej nie może być przedmiotem zbycia, zamiany, przejęcia praw przez inne osoby.
8. W przypadku zwolnienia się miejsca na Liście Rankingowej zostanie ona uzupełniona o kolejnego Inwestora z Listy Rezerwowej według daty złożenia wniosku.
9. Druk wniosku można pobrać, w Urzędzie.
10. Komisja na podstawie złożonego Wniosku oraz oświadczeń Inwestora określonych w § 5 ust. 1 i ust. 2 dokonuje Weryfikacji List Rankingowej i Rezerwowej.
11. Inwestor przystępując do Programu, ma obowiązek samodzielnego pozyskiwania wszelkich informacji, związanych z jego realizacją, które może uzyskać u pracownika merytorycznego Urzędu (budynek Urzędu pok. nr 28 tel. nr (032) 285-70-16, 285-70-77).

§5

Warunki uczestnictwa Inwestora w Programie

1. Przystępując do Programu Inwestor składa wniosek oraz zaświadcza, że:
 - a) jest właścicielem Budynku zlokalizowanego na terenie gminy Krupski Młyn i dołącza aktualny (nie starszy niż trzy miesiące) odpis z Księgi Wieczystej potwierdzający stan faktyczny,
 - b) w przypadku współwłasności –załącza do Wniosku notarialnie potwierdzone lub osobiste pełnomocnictwo udzielone przez wszystkich pozostałych współwłaścicieli do reprezentowania Inwestora w ramach Programu spisane w obecności Pracownika Gminy Krupski Młyn, po weryfikacji wniosku,
 - c) w przypadku gdy jest dzierżawcą lub najemcą nieruchomości –załącza kserokopię umowy dzierżawy, najmu, użytkowania bądź użyczenia wraz ze zgodą właściciela nieruchomości na realizację zadania finansowanego ze środków WFOŚiGW, poświadczone przez notariusza lub upoważnionego pracownika Urzędu, oraz dokumenty wymienione w pkt b,

d) w przypadku gdy jest spadkobiercą –załącza kserokopię postanowienia sądu o nabyciu spadku poświadczone przez upoważnionego pracownika Urzędu,

e) posiada na swojej posesji wyroby zawierające azbest,

f) przeprowadzona ocena stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest wskazała I stopień pilności usuwania wyrobów zawierających azbest,

g) posiada aktualną umowę na odbiór odpadów komunalnych wraz z dokumentami potwierdzającymi ich odbiór (kopie faktur, rachunków dokumentujące dwa ostatnie odbiory odpadów komunalnych) oraz kserokopią umowy poświadczoną przez upoważnionego pracownika Urzędu,

h) nie zalega z tytułu zobowiązań podatkowych na rzecz Gminy Krupski Młyn – informacja ta winna być potwierdzona przez pracownika księgowości podatkowej Urzędu w stosownym miejscu we wniosku,

2. Ponadto Inwestor oświadcza, że:

- budynek jest użytkowany zgodnie z przepisami Prawa budowlanego,

- nie został zobowiązany żadnym prawnym dokumentem (projektem itp.) do usunięcia i utylizacji wyrobów zawierających azbest.

3. Wnioski niekompletne, tj. pozbawione załączników/dokumentów określonych w ust. 1 i ust. 2 nie będą rozpatrywane.

4. Inwestor umożliwi dostęp Komisji do budynku celem przeprowadzenia oględzin złożonych dokumentów weryfikacyjnych.

5. Inwestor zawrze z Gminą Krupski Młyn i Wykonawcą Umowę na wykonanie prac usuwania, transportu i utylizacji wyrobów zawierających azbest.

6. Kosztorys po zweryfikowaniu przez Komisję potwierdza Inwestor.

7. Przez okres 5 lat po modernizacji Inwestor zapewni dostęp do budynku osobom sprawującym nadzór nad realizacją Programu, w szczególności przedstawicielom Urzędu lub WFOŚiGW celem przeprowadzenia kontroli.

8. Inwestor wpłaci na konto Wykonawcy, w terminie przewidzianym w umowie, różnicę wartości kosztów kwalifikowanych a wartością dofinansowania.

9. Inwestor zobowiązuje się do przeprowadzenia inwestycji zgodnie z przepisami prawa budowlanego i Polskimi Normami i przepisami obowiązującymi w tym zakresie, a w szczególności:

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. – w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206)

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2002 r. w sprawie sposobu przedkładania wojewodzie informacji o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska (Dz. U. Nr 175, poz. 1439).
 - Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 30 października 2002 r. w sprawie rodzajów odpadów, które mogą być składowane w sposób nieselektywny (Dz. U. Nr 191, poz. 1595).
 - Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 listopada 2002 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. Nr 217, poz. 1833)
 - Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 grudnia 2002 r. w sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. Nr 1, poz. 11)
 - Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 października 2003 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania i przemieszczania azbestu oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest (Dz. U. Nr 192, poz. 1876).
 - Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 roku w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 71, poz. 649)
10. Inwestor zobowiązany jest przedłożyć informację o przyjęciu przez Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego zawiadomienia o rozpoczęciu robót budowlanych wymagających pozwolenia na budowę. Inwestor zobowiązany jest po zakończeniu zadania do zawiadomienia Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego o zakończeniu robót budowlanych wymagających pozwolenia na budowę.
11. Inwestor wyraża zgodę na przetwarzanie swoich danych osobowych zgodnie z ustawą z dnia 29.08.1997r. o ochronie danych osobowych tekst jednolity (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926, z późn. zm) wyłącznie dla potrzeb realizacji Programu w zakresie niezbędnym do jego prawidłowej realizacji.
12. Umowy na wszystkie prace wyszczególnione w ramach danego Zakresu prac zawarte zostaną w obecności przedstawiciela Komisji, Inwestora oraz Wykonawcy.
13. Inwestor zgodnie z ustawą z dnia 26 lipca 1991r. o podatku dochodowym od osób fizycznych tekst jednolity (Dz.U. z 2000r. Nr 14, poz. 176 z późn. zm.) dokonuje rozliczenia finansowego związanego z udziałem w Programie.

14. Wszystkie prace realizowane w ramach umowy muszą być wykonane w okresie rozliczeniowym ustalonym w Umowie.

15. W przypadku zbycia Budynku w okresie do 5 lat zobowiązania wynikające z zawartych Umów przechodzą na kolejnych właścicieli Budynku.

§6

Zakres Kosztów Kwalifikowanych

1. Zakres Kosztów Kwalifikowanych wyszczególniony zostanie każdorazowo w Kosztorysie.

2. Za Koszty Kwalifikowane uznaje się :

- usuwanie,
- transport,
- utylizację (składowanie),

wyrobów zawierających azbest stosowanych na terenie gminy Krupski Młyn.

3. W przypadku elementów nie wymienionych powyżej zakres Kosztów Kwalifikowanych będzie każdorazowo ustalany indywidualnie przez Komisję, w zależności od uwarunkowań i rozwiązań technicznych.

4. Wszelkie pozostałe koszty konieczne do poniesienia przez Inwestora w celu prawidłowej realizacji Programu uznaje się za Koszty niekwalifikowane.

§7

Warunki uczestnictwa Wykonawcy w Programie

1. Wykonawca winien spełnić warunki określone w załączniku nr 5 do Regulaminu.

2. Wykonawca zobowiązuje się pod rygorem wykluczenia z udziału w Programie przestrzegać wszystkich zaleceń i wymagań Urzędu polegających na:

- działalności zgodnej z zasadami wolnej konkurencji,
- terminowym wywiązywaniu się z Umów podpisanych z Inwestorami i Gminą Krupski Młyn,
- zgodnej z zasadami dobrych praktyk handlowych i kultury osobistej kontaktów z klientem oraz innymi podmiotami Programu.
- przeprowadzenia inwestycji zgodnie z przepisami prawa budowlanego i Polskimi Normami i przepisami obowiązującymi w tym zakresie, a w szczególności:

a) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. – w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206).

b) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2002 r. w sprawie sposobu przedkładania wojewodzie informacji o rodzaju, ilości i miejscach występowania

substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska (Dz. U.Nr 175, poz. 1439).

c) Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 30 października 2002 r. w sprawie rodzajów odpadów, które mogą być składowane w sposób nieselektywny (Dz. U. Nr 191, poz. 1595).

d) Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 listopada 2002 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. Nr 217, poz. 1833).

e) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 grudnia 2002 r. w sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. Nr 1, poz. 11).

f) Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 października 2003 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania i przemieszczania azbestu oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest (Dz. U. Nr 192, poz. 1876).

g) Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 roku w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 71, poz. 649).

3. Wykonawca służy pomocą merytoryczną i techniczną dot. Programu.

5. W przypadku nieprzestrzegania Regulaminu Urząd może wykluczyć Wykonawcę z uczestnictwa w Programie.

6. Wykonawca, który nie wywiązał się z zawartej umowy – nie dotrzymał terminów, wykonał przedmiot Umowy niezgodnie z Umową lub obowiązującymi przepisami, zostanie wykluczony z Programu oraz zobowiązany do pokrycia strat będących następstwem tych działań.

7. Do sporządzenia kosztorysu Wykonawca przyjmuje maksymalnie poziom średnich cen rynkowych materiałów, sprzętu, robocizny i usług budowlanych dla robót objętych zakresem modernizacji, publikowanych w specjalistycznych wydawnictwach za najbliższy terminowi sporządzenia kosztorysu.

8. Wykonawca poniesie koszty naprawy ewentualnych zniszczeń, spowodowanych na szkodę Inwestora i osób trzecich, których się dopuścił podczas wykonywania usługi.

§8

Wykluczenie bądź odstąpienie od Programu

1. W przypadku odstąpienia od jakiegokolwiek części Programu Inwestor zobowiązany jest pokryć wszelkie koszty poniesione przez Wykonawcę.

2. Podstawą roszczeń o których mowa w pkt. 1 będzie kalkulacja kosztów sporządzona każdorazowo przez Wykonawcę, a zatwierdzona przez Komisję.
3. W przypadku odstąpienia Inwestora od jakiegokolwiek części Programu Komisja bezpowrotnie skreśli Inwestora z Listy Rankingowej bez możliwości ponownego rozpatrzenia Wniosku.
4. Inwestor zobowiązuje się przestrzegać terminów realizacji Programu, ustalonych przez Komisję. Nie przystąpienie Inwestora, mimo powiadomienia przez Komisję, do procedury związanej z realizacją planowanego Zakresu prac zgodnego z Programem (co wynika z Listy Rankingowej) spowoduje wykreślenie Inwestora z Programu, bez możliwości ponownego rozpatrzenia Wniosku.
5. Podanie nieprawdziwych danych we Wniosku poddanych Weryfikacji spowoduje wykluczenie Inwestora z Programu, bez możliwości ponownego rozpatrzenia Wniosku.
6. Urząd ma prawo wykluczyć Inwestora, który złamał bądź nie dopełnił warunków Umowy lub Regulaminu. Niniejszy Regulamin stanowi integralną część Programu. Strony przystępując do Programu wyrażają zgodę na postanowienia niniejszego Regulaminu.

W N I O S E K NR

o dofinansowanie ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach dla celów usuwania azbestu z obiektów budownictwa indywidualnego z terenu Gminy Krupski Młyn w 2009 roku w ramach „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Krupski”

1. Informacja o Wnioskodawcy (Inwestor):

- Imię i Nazwisko

- Adres zameldowania:

ulica nr domu nr mieszkania

kod pocztowy miejscowość nr telefonu

seria i nr dowodu osobistegoNIP.....

PESEL.....

2. Adres przeprowadzonej wymiany / likwidacji pokryć dachowych lub elewacji:

ulica nr domu nr mieszkania

nr ewidencyjny działkikod pocztowy

.miejscowość nr telefonu

3. Opis wymiany / likwidacji pokrycia dachowego lub elewacji:

- rodzaj powierzchni (dach / elewacja)

- wielkość powierzchni przeznaczonej do wymiany / likwidacji [m²].....

- rodzaj płyt azbestowo-cementowych (faliste / płaskie)

4. Termin wymiany pokrycia dachowego lub elewacji

5. Oświadczam, że:

a) jestem właścicielem, współwłaścicielem*, dzierżawcą*, najemcą* nieruchomości wskazanej w punkcie 2 .

b) budynek jest użytkowany zgodnie z przepisami Prawa budowlanego,

c) nie zostałem/łam/ zobowiązany/a/ żadnym prawnym dokumentem (projektem itp.) do usunięcia i utylizacji wyrobów zawierających azbest.

d) posiadam aktualną umowę na odbiór odpadów komunalnych

e) zapoznałem (am) się z regulaminem o dofinansowanie ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach dla celów usuwania azbestu z obiektów budownictwa indywidualnego z terenu Gminy Krupski Młyn w 2009 roku w ramach „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Krupski Młyn”

Uwaga! Wypełnia Organ Podatkowy /Urząd Gminy/

6. Informacja o niezaleganiu z tytułu zobowiązań podatkowych na rzecz Gminy Krupski Młyn:

-zaświadcza się, że nie ujawniono/ujawniono* zaległości podatkowe wnioskodawcy, wg stanu na dzieńwynoszą ogółem..... słownie.....

z tego, z tytułuw kwocie.....

z tego, z tytułuw kwocie.....

z tego, z tytułuw kwocie.....

z tego, z tytułuw kwocie.....

z tego, z tytułuw kwocie.....

Data i podpis inspektora d/s księgowości podatkowej i opłat

do wniosku załączam:

1) Zaświadczenie o formie własności budynku

a) w przypadku właściciela - aktualny (nie starszy niż trzy miesiące) odpis z Księgi Wieczystej potwierdzający stan faktyczny,

b) w przypadku współwłasności – notarialnie potwierdzone lub osobiste pełnomocnictwo udzielone przez wszystkich pozostałych współwłaścicieli do reprezentowania Inwestora w ramach Programu spisane w obecności Pracownika Gminy Krupski Młyn,

c) w przypadku gdy jest dzierżawcą lub najemcą nieruchomości –kserokopię umowy dzierżawy, najmu, użytkowania bądź użyczenia wraz ze zgodą właściciela nieruchomości na realizację zadania finansowanego ze środków WFOŚiGW, poświadczone przez notariusza lub upoważnionego pracownika Urzędu, oraz dokumenty wymienione w pkt b

d) w przypadku gdy jest spadkobiercą –załącza kserokopię postanowienia sądu o nabyciu spadku poświadczone przez upoważnionego pracownika Urzędu

2) Aktualną umowę na odbiór odpadów komunalnych /do wglądu/ wraz z dokumentami potwierdzającymi ich odbiór (kopie faktur, rachunków dokumentujące dwa ostatnie odbiory odpadów komunalnych)

..... dnia

podpis wnioskodawcy

Wniosek należy złożyć w Urzędzie Gminy Krupski Młyn, ul. Krasickiego 9, 42-693 Krupski Młyn.

*niepotrzebne skreślić

Wykaz podmiotów posiadających stosowne decyzje Starosty na wytwarzanie odpadów
azbestowych

(na podstawie APGO – Powiat Tarnogórski)

Lp.	Nazwa i adres przedsiębiorstwa	Nr decyzji, termin obowiązywania	Rodzaj gospodarowania odpadami zawierającymi azbest (zgodnie z posiadanymi decyzjami) [TAK/NIE]		
			Wytwarzanie ilość [ton/rok]	Zbieranie	Transport
1.	ALGADER HOFMAN” Sp. z o.o. Warszawa, ul. Wołczyńska 133	GOŚR/G. 7635- 32/03/04 30.09.2013 r.	400,0	TAK	TAK
2.	Ekochem – Ekoservice Sp. z o.o., Łódź, ul. Aleja Kościuszki 99	VOŚ.G.7635 - 41/02/03 15.04.2012 r.	1 000,0	NIE	NIE
3.	EKO-GWAJM Sp. z o.o., Ogrodzieniec, ul. Kościuszki 212	GOŚR/G.7635- 31/03/04 31.12.2013 r.	440,1	NIE	NIE
4.	EXTREMA – BUD , Ostrów Wlkp., ul. Wrocławska 42	GOŚ.7635 – 4- 19/03 27.9.06.2013 r.	200,0	NIE	TAK
5.	MPEC Sp. z o.o., Tarnowskie Góry, ul. Miodowa 1	VOŚ.G.7635-4- 23/02 30.07.2012 r.	1,0	NIE	TAK
6.	PHUP „FRIB-EX” Ruda Śląska, ul. Żdziebkowskiej 1	VOŚ.G 7635- 46/02/03 15.06.2013 r.	500,0	NIE	NIE
7.	TOP - STAR Sp. z o.o., Żory, ul. Boczna 6	VOŚ.G.7635-4- 39/02 15.09.2012 r.	300,0	NIE	NIE
8.	Thermoexport Warszawa, ul. Żurawia 24/7	GOŚR/G.7635- 17/03 31.08.2013 r.	1350,0	NIE	TAK
9.	Zakład Ogólnobudowlany, Cieszyn, ul. Kresowa 27	GOŚ.7635-12/03 10.06.2013 r.	100,0	NIE	NIE
10.	„SPE-BAU” Sp. z o.o. Wrocław, ul. Mielecka 21/1	GOŚR/G.7635- 18/03 31.07.2010 r.	277,0	NIE	NIE

Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla Gminy Krupski Młyn

Lp.	Nazwa i adres przedsiębiorstwa	Nr decyzji, termin obowiązywania	Rodzaj gospodarowania odpadami zawierającymi azbest (zgodnie z posiadanymi decyzjami) [TAK/NIE]		
			Wytwarzanie ilość [ton/rok]	Zbieranie	Transport
11.	Centrum Gospodarki Odpadami, Azbestu i Recyklingu „Caro” Zamość, ul. Zamoyskiego 51	GOŚR/G.7635-20/04 31.03.2014 r.	300,0	NIE	NIE
12.	Zakład Usługowy „REMAT” Krapkowice, os. XXX-lecia 12/92	GOŚR/G. 7635-11/04 31.03.2014 r.	200,0	NIE	TAK
13.	Zakład Usług Termoizolacyjnych „Termoman”, Radzionków, ul. Nałkowskiej 51	GOŚR/G. 7635-4-60/03/04 28.02.2014 r.	28,0	NIE	NIE
14.	Przedsiębiorstwo Handlowo – Usługowe „JUKO”, ul. Zamurowa 8 Piotrków Trybunalski	GOŚR/G.7635-11/05 28.02.2015 r.	720,0	NIE	TAK
15.	Zakład Ogólnobudowlany Łukasz Czajda, Brzeg, ul. Kościuszki 1B/1	GOŚR/G.7635-12/05 28.02.2015 r.	15,0	NIE	NIE
16.	E-PIK Usługi Ekologiczne sp. z o.o. Poznań, ul. Grunwaldzka 269/1	GOŚR/G.7635-18/05 31.03.2015 r.	350,0	NIE	TAK
17.	Firma Remontowo Budowlana „UTIL” Stanisław Zaćlona Ryczówek, ul. Dolna 8	GOŚR/G.7635-20/05 31.03.2015 r.	720,0	NIE	NIE
18.	Firma Usługowo-Budowlana „REMONT” Iwona Jackiewicz Czeladź, ul. Tuwima 8/2	GOŚR/G.7635-22/05 30.04.2015 r.	200,0	NIE	NIE
19.	Przedsiębiorstwo Transportowo-Sprzętowe Zdzisław Płoszaj Czeladź, ul. Reymonta 69	GOŚR/G.7635-23/05 30.04.2015 r.	200,0	NIE	NIE

Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla Gminy Krupski Młyn

Lp.	Nazwa i adres przedsiębiorstwa	Nr decyzji, termin obowiązywania	Rodzaj gospodarowania odpadami zawierającymi azbest (zgodnie z posiadanymi decyzjami) [TAK/NIE]		
			Wytwarzanie ilość [ton/rok]	Zbieranie	Transport
20.	„Transport-Metalurgia” Sp. z o.o. Radomsko, ul. Reymonta 62	GOŚR/G.7635-24/05 30.04.2015 r.	21,0	NIE	TAK
21.	P.P.U. „PROBUDREM” K. Lipiński Ogrodzieniec, ul. Słowackiego 28	GOŚR/G.7635-27/05 30.04.2015 r.	220,0	NIE	TAK
22.	Przedsiębiorstwo Inżynieryjne „AGRAF” Rafał Skórka Ruda Śląska, ul. Lecha 14 lok. 7	GOŚR/G.7635-33/05 31.05.2015 r.	1 000,0	NIE	NIE
23.	Firma Jarzombek P.H.U. Eugeniusz Jarzombek Chorzów, ul. Ryszki 25/3	GOŚR/G.7635-37/05 30.06.2015 r.	1 500,0	NIE	TAK
24.	P.P.H.U. „ABBA-EKOMED” Toruń, ul. Moniuszki 11/13	GOŚR/G.7635-38/05 30.06.2015 r.	1 600,0	NIE	TAK
25.	Giełda Budowlana „LABOR” Sp. J. Katowice, ul. Pukowca 15	GOŚR/G.7635-39/05 30.06.2015 r.	1 000,0	NIE	NIE
26.	„JUKAM” F.H.P.U. Maciej Plewa Krościenko n/D, ul. Jagiellońska 95	GOŚR/G.7635-40/05 31.07.2015 r.	101,0	NIE	NIE
27.	P.W. „ER-BUD” s.c. Wiesław Kożuch, Jan Panek Gliwice, ul. Jana Śliwki 86	GOŚR/G.7635-42/05 31.07.2015 r.	1 800,0	NIE	NIE
28.	„ALBEKO” Emilia SIEGER Sp. J. Skrwilno miejsc. Kotowy	GOŚR/G.7635-17/06 01.02.2016 r.	700,0	NIE	TAK

Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla Gminy Krupski Młyn

Lp.	Nazwa i adres przedsiębiorstwa	Nr decyzji, termin obowiązywania	Rodzaj gospodarowania odpadami zawierającymi azbest (zgodnie z posiadanymi decyzjami) [TAK/NIE]		
			Wytwarzanie ilość [ton/rok]	Zbieranie	Transport
29.	Zakład Utylizacji Odpadów Przemysłowych Zygmunt Pacanowski Kraków, ul. Mrozowa 9A	GOŚR/G.7635-20/06 31.03.2016 r.	3 000,0	NIE	TAK
30.	Firma „ALPTOM” Tomasz Cwiąkała Jastrzębie Zdrój, ul. Wrocławska 15/43	GOŚR/G.7635-23/06 31.03.2016 r.	200,0	NIE	NIE
31.	ENERGE Sp .z o.o. Niepołomice, ul. Płaszawska 11	GOŚR/G.7635-25/06 31.03.2016 r.	1 050,0	NIE	NIE
32.	PPU „TEMIPOL” Sp. z o.o. Katowice, ul. Konduktorska 42	GOŚR/G.7635-29/06 31.03.2016 r.	1 000,0	NIE	NIE
33.	HYDROGEOTECHNIKA Sp. z o.o. Kielce, ul. Ściegiennego 262A	GOŚR/G.7635-30/06 31.03.2016 r.	4 000,0	NIE	TAK
34.	P.P.H.U. „EURO-BUD” Antoni Matusz Brynek, ul. Grabowa 1	GOŚR/G.7635-37/06 30.06.2016 r.	30,0	NIE	NIE
35.	P.P.H.U>”EKO-MIX” Konstanty Spurek Wrocław, ul. Grabiszyńska 163	GOŚR/G.7635-39/06 31.07.2016 r.	1 800,0	NIE	TAK
36.	„POLONICA” Sp. z o.o. Kielce, ul. 1-go Maja 191	GOŚR/G.7635-53/06 30.11.2016 r.	1 000,0	NIE	TAK
37.	„GAJAWI” P.P.H.U. Gabriel Rogut, Łódź, ul. M. Kopernika 56/60	GOŚR/G.7635-13/07 28.02.2017 r.	2 000,0	NIE	TAK